

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA

Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Strukturální politika EU a rozvoj venkova

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Cestovní ruch jako faktor socio - ekonomického
rozvoje Nymburska**

Vedoucí diplomové práce

Ing. Petra Pártlová, Ph.D.

Autor diplomové práce

Bc. Helena Omáčková

České Budějovice, 2012

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Helena OMÁČKOVÁ**
Osobní číslo: **E10755**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Strukturální politika EU a rozvoj venkova**
Název tématu: **Cestovní ruch jako faktor socio-ekonomického rozvoje Nymburska**
Zadávací katedra: **Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem mé diplomové práce je komplexně zhodnotit potenciální přínos plynoucí z rozvoje cestovního ruchu pro nymburský region. Dále se pokusím analyzovat možnosti integrace zdrojů z dotací poskytovaných evropskými fondy do financování aktivit přímo či zprostředkovaně souvisejících s cestovním ruchem na Nymbursku.

Postup řešení:

1. Studium odborné literatury a zaměření se na danou problematiku.
2. Navržení cíle a stanovení hypotéz diplomové práce.
3. Praktická část - socioekonomická analýza regionu Nymbursko se zaměřením na cestovní ruch, tvorba SWOT analýzy.
4. Provedení dotazníkového průzkumu na vybraném vzorku regionu Nymbursko.
5. Diskuse a zhodnocení dosažených výsledků, navržení nových opatření a nástrojů pro rozvoj cestovního ruchu s příklady využití finančních nástrojů Evropské unie.
6. Závěr - zhodnocení dosažených výsledků.

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Literární rešerše, 3. Metodika, hypotézy, 4. Praktická část, 5. Diskuse, 6. Závěr, 7. Resumé, 8. Přehled použité literatury, Přílohy.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **50 - 70 stran, dle možností**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BOHÁČKOVÁ, I. , HRABÁNKOVÁ, M. Strukturální politika EU. Praha: C.H. Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.

HRABÁNKOVÁ, M. Strukturální fondy. Praha: Institut výchovy a vzdělání Ministerstva zemědělství České republiky, 1999. 52 s. ISBN 80-7105-182-9.

MMR - odbor vnějších vztahů. Strukturální fondy EU. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2001. 196 s.

PLAVEC, M. Kapitoly z dějin královského města Nymburka, Cheb: Svět křídél, 2010. 438 s. ISBN 978-80-86808-75-8.

Odbor informatiky města Nymburk, Oficiální stránky města Nymburk a městského úřadu Nymburk [online]. 2010, Dostupný na World Wide Web: <http://www.mesto-nymburk.cz/www/index.php>

MARVAN, R. Nymburk.info. [online]. 2010, Dostupný na World Wide Web: <http://www.nymburk.info>

Ministerstvo pro místní rozvoj, Fondy evropské unie [online]. 2010, Dostupný na World Wide Web: <http://www.strukturalni-fondy.cz>

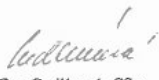
Vedoucí diplomové práce: **Ing. Petra Pártlová, Ph.D.**
Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova

Datum zadání diplomové práce: **10. února 2011**

Termín odevzdání diplomové práce: **29. dubna 2012**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (20)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 11. března 2011

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Cestovní ruch jako faktor socioekonomického potenciálu Nymburska vypracovala samostatně s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 sb. v plném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly, v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích 10. 4. 2012

.....
Helena Omáčková

Poděkování

Děkuji Ing. Petře Pártlové, Ph.D. za cenné připomínky, náměty, metodickou pomoc a odborné rady, kterými přispěla k vypracování této diplomové práce.

Abstrakt

Předmětem diplomové práce na téma cestovní ruch jako faktor socio-ekonomického potenciálu Nymburska je vysvětlení problematiky cestovního ruchu v dané oblasti.

K tomu, aby se určitá oblast mohla rozvíjet, je zapotřebí kulturně-historických předpokladů. Těch má nymburský region dostatek. Zatím však nebylo plně využito potenciálu, který město nabízí, a proto je možné do budoucna naplánovat množství projektů i za pomoci strukturálních fondů EU pro rozvoj oblasti.

Diplomová práce se zabývá popisem stavu cestovního ruchu ve středočeském kraji a přímo ve městě Nymburk a nabízí možnosti budoucího vývoje.

Pro zjištění potřeb změn byl vytvořen dotazník, který byl rozeslán 150 respondentům. Shrnutí výsledků ukazuje postoj občanů města Nymburk ke stavu služeb, politice města a přináší náměty na změnu.

SWOT analýza je vytvořena na základě podkladů strategie rozvoje města pro zjištění strategických předností. Je doplněna o Fullerovu trojúhelníkovou matici, která přehledně vyzdvihuje nejdůležitější stránky.

Klíčová slova:

Cestovní ruch, regionální politika, principy regionální politiky, strukturální politika, fondy Evropské unie

Abstract:

The goal of this thesis, which focuses on tourism as an element of the social-economic potential of Nymburk, is to provide an explanation of the problems related to tourism in this area.

In order for the region to develop, cultural-historical sights are necessary. There are plenty of these in Nymburk. The potential that the city offers has not yet been fully realized and because of this it is possible to plan many projects with EU assistance for the development of the area.

The thesis focuses on the description of tourism in the Central Bohemian region and directly in the town Nymburk and offers possibilities for future development.

In order to understand the changes needed a survey was created and sent to 150 respondents. The summary of the results shows the attitude of the Nymburk citizens regarding the state of services, local policy, and offers suggestions for change. A SWOT analysis was made on the basis of the strategic city plan for finding the strategic advantages. It is supplemented by a Fuller triangular matrix which clearly highlights the most important aspects.

Keywords:

Tourism, regional policy, principles of regional policy, structural policy, EU funds

Obsah

I.	ÚVOD	10
II.	LITERÁRNÍ REŠERŠE	12
2.1	CHARAKTERISTIKA CESTOVNÍHO RUCHU.....	12
2.1.1.	<i>Typologie cestovního ruchu.....</i>	13
2.1.2.	<i>Prostředí ovlivňující cestovní ruch .....</i>	14
2.1.3.	<i>Předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu.....</i>	15
2.1.4.	<i>Subjekt cestovního ruchu.....</i>	18
2.1.5.	<i>Objekt cestovního ruchu.....</i>	19
2.1.6.	<i>Činitelé rozvoje a rozmístění cestovního ruchu .....</i>	20
2.1.7.	<i>Udržitelný rozvoj.....</i>	20
2.2	REGIONÁLNÍ POLITIKA V ZÁJMOVÉ OBLASTI	22
2.2.1.	<i>Region a regionální politika.....</i>	22
2.2.2.	<i>Cíle a nástroje regionální politiky .....</i>	23
2.2.3.	<i>Typologizace regionů.....</i>	24
2.2.4.	<i>NUTS regiony.....</i>	25
2.2.5.	<i>Dělení dle geografického hlediska .....</i>	26
2.2.6.	<i>Hraniční regiony .....</i>	27
2.2.7.	<i>Regionální politika.....</i>	27
2.2.8.	<i>Cestovní ruch jako významný faktor regionálního rozvoje .....</i>	27
2.2.9.	<i>Sledování potenciálu regionálního rozvoje.....</i>	28
2.2.10.	<i>Faktory rozvoje regionů.....</i>	28
2.2.11.	<i>Principy regionální politiky .....</i>	29
2.3	STRUKTURÁLNÍ POLITIKA EU A JEJÍ VYUŽITÍ	31
2.3.1.	<i>Strukturální fondy.....</i>	31
2.3.2.	<i>Evropský fond pro regionální rozvoj .....</i>	32
2.3.3.	<i>Evropský sociální fond .....</i>	33
2.3.4.	<i>Fond soudržnosti .....</i>	33
2.3.5.	<i>Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.....</i>	33
2.3.6.	<i>Evropský rybářský fond.....</i>	34
2.3.7.	<i>Evropský fond solidarity .....</i>	34
2.4	PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2000- 2006	35
2.5	PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2007 - 2013	35
III.	CÍL A METODIKA.....	36

IV. PRAKTICKÁ ČÁST	38
4.1 Nymbursko - představení oblasti	38
4.1.1. Historický přehled	38
4.1.2. Přírodní podmínky	39
4.1.3. Geologické a geomorfologické poměry	39
4.1.4. Přehled turisticky zajímavých míst a objektů	40
4.2 Vztah známých osobností k městu Nymburk	44
4.3 Analýza potenciálu cestovního ruchu Středočeského kraje	45
4.3.1. Význam rajonizace cestovního ruchu	45
4.4 Vymezení cestovního ruchu v rámci Středočeského kraje.....	47
4.5 Analýza potenciálu cestovního ruchu města Nymburk	51
4.6 Základní informace o městě Nymburk.....	53
4.7 Mikroregion Nymbursko	54
4.7.1. Charakteristiky mikroregionu Nymbursko.....	55
4.8 Charakteristika služeb ve městě Nymburk	57
4.8.1. Doprava	57
4.8.2. Silniční doprava	57
4.8.3. Železniční doprava.....	57
4.8.4. Letecká doprava	58
4.8.5. Městská hromadná doprava	58
4.8.6. Vodní doprava	59
4.8.7. Cyklistická doprava a cykloturistika	60
4.9 SWOT analýza	63
4.9.1. SWOT analýza cestovního ruchu města Nymburk.....	64
4.10 Dotazník.....	70
4.10.1. Stručná charakteristika dotazníku.....	70
4.10.2. Specifika jednotlivých otázek.....	71
4.10.3. Charakteristika respondentů	71
4.11 Závěrečná diskuse k hodnocení dotazníku	87
4.12 Vytvoření webových stránek pro účely cestovního ruchu.....	89
4.12.1. Informační systém cestovního ruchu města Nymburk	89
V. ZÁVĚR.....	94
VI. LITERATURA:	96

I. ÚVOD

V současné době zaujímá cestovní ruch významnou příčku ekonomicky vyspělých zemí a zároveň patří mezi nejrychleji se rozvíjející ekonomická odvětví. Zejména ve vyspělých zemích se stal počátkem 20. století součástí životního stylu mnoha lidí.

Cestovní ruch se podílí na všeobecném rozvoji osobnosti, umožňuje obnovu duševních a fyzických sil, slouží k účelnému využití volného času a napomáhá vytvořit nový životní styl díky přenosu zvyků z jiných zemí nebo oblastí. Plní tedy základní společenské funkce.

Cestovní ruch přináší pozitiva z hlediska ekonomického (tvorba nových pracovních příležitostí, podněcuje rozvoj řemesel, posiluje hospodářsky slabá území, sociálního (zlepšení vybavenosti a úrovně veřejných služeb, oživení tradic a folklóru, zvyšování životní úrovně v místě) a environmentálního (zvýšení odpovědnosti návštěvníků k životnímu prostředí, využívání přírodního, kulturního a historického potenciálu).

Pro minimalizaci dopadů na životní prostředí vznikl udržitelný cestovní ruch, který i přes veškeré využívání služeb v cestovním ruchu nemění místní komunitu, přírodu a neomezuje budoucí lidské generace.

Protože je Evropská unie jednou z nejbohatších částí světa, existují mezi jejími zeměmi i regiony výrazné rozdíly v úrovni prosperity. Avšak dynamické účinky členství v EU ve spojení s ráznou a cílenou regionální politikou mohou přinášet nemalé výsledky.

Regionální politika má za hlavní cíl pomáhat všem regionům při dosahování jejich plného potenciálu, zlepšovat konkurenceschopnost a zaměstnanost na regionální úrovni díky investicím do oblastí s vysokým potenciálem a napomáhá co nejrychleji zvýšit životní úroveň chudších zemí EU, které se připojily v posledních letech. Tato politika se zaměřuje zejména na inovace a výzkum, udržitelný rozvoj a na odbornou přípravu v méně rozvinutých regionech.

Strukturální politika řeší podobně jako regionální politika rozdíly mezi regiony a snaží se vyrovnat odlišné sociálně ekonomické úrovně zemí při zachování jejich historických a kulturních hodnot. Česká Republika získala vstupem do Evropské unie

možnost čerpat finance z evropských fondů. Dnes tento zdroj patří k nepostradatelným nástrojům. Projekty přispívají k socioekonomickému rozvoji měst, obcí, regionů, ale i celé země.

První část diplomové práce je věnovaná problematice cestovního ruchu, regionální politice a strukturálním fondům Evropské unie.

Praktická část představuje oblast Nymburska z hlediska kulturně-historicko-geografického potenciálu. Účelem je popsat turisticky zajímavá místa a objekty, které lákají největší podíl turistů. Cestovní ruch dané oblasti je analyzován v rámci středočeského kraje, ale i samotného města. Úsek je doplněn i o charakteristiku mikroregionu Nymbursko, který má význam pro čerpání dotačních titulů. Pro vytvoření SWOT analýzy cestovního ruchu města Nymburk je důležitý i popis služeb ve městě. Díky podrobné analýze silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení jsou vyvozeny závěry a doporučení.

Součástí práce je i pohled na čerpání a využívání dotačních titulů ve městě.

Poslední část je věnována dotazníku, který má odhalit nedostatky města a zároveň předložit doporučení vhodná pro rozvoj obce do budoucna.

Vlastním produktem díla je vytvoření webových stránek cestovního ruchu města Nymburk, které mají za cíl zjednodušit orientaci turistů ve městě a zvýšit tak návštěvnost.

II. LITERÁRNÍ REŠERŠE

2.1 Charakteristika cestovního ruchu

„Cestovním ruchem se rozumí soubor činností zaměřených na uspokojování potřeb souvisejících s cestou a pobytem osob mimo místo trvalého bydliště, zpravidla ve volném čase, za účelem zotavení, poznání, společenského kontaktu, kulturního a sportovního vyžití, lázeňského léčení a pracovních cest. Značnou část těchto potřeb lze uspokojit mimo rámec cestovního ruchu, ale právě účast na cestovním ruchu představuje vyšší stupeň jejich uspokojení.“ (Orieška, 1999)

Cestovní ruch je nejen výrazná složka spotřeby obyvatelstva, ale stále více se stává i výrazným ekonomickým fenoménem. Jestliže má být účast na cestovním ruchu vůbec realizována, je jí třeba zabezpečit širokou škálou ekonomických činností (služeb a zboží). To vyplývá ze skutečnosti, že účast na cestovním ruchu je realizována mimo trvalé bydliště, do míst cestovního ruchu se lidé musí přemístit, musí jim být vytvořeny podmínky pro jejich pobyt, pohyb, i pro samotné využití volného času, které je vlastním motivem účasti na cestovním ruchu. Tím se cestovní ruch stává i důležitou oblastí podnikatelských příležitostí a zároveň i faktorem rozvoje regionálních celků, národních ekonomik i ekonomiky světové. (Indrová a kol., 2004)

Cestovní ruch je tudíž možno chápat z hlediska dvou stránek: Cestovní ruch jako způsob uspokojování potřeb, tedy jako oblast spotřeby a nebo cestovní ruch jako oblast podnikatelských příležitostí v mnoha oborech lidské činnosti, a jako významnou součást ekonomiky společnosti.

Protože se cestovní ruch dostává stále více do popředí veškerého zájmu, uplatňují se i různé přístupy a pojetí jeho zkoumání. V teorii i praxi bývá nejčastěji zdůrazňováno hledisko *ekonomické*, které zkoumá cestovní ruch z pohledu ekonomických procesů nutných k zajištění účasti lidí na cestovním ruchu i z hlediska účinků cestovního ruchu v ekonomice států, regionů i ekonomice světové dále pak hledisko *ekologické*, které si všímá především hodnocení potenciálu území pro cestovní ruch a vzájemného vztahu cestovního ruchu a životního prostředí, nedílnou součástí je i ochrana životního prostředí. Geografické stanovisko, které si všímá cestovního ruchu

z hlediska jeho vazby na geografické prostředí, význam tohoto prostředí pro rozvoj cestovního ruchu a vztahu mezi místy bydliště a místy cestovního ruchu. V poslední řadě je to i *sociologické a psychologické* hledisko, které pozoruje cestovní ruch zejména ve vztahu k člověku, jeho potřebám, jeho motivům účasti na cestovním ruchu a dále oblasti vzájemných vztahů mezi lidmi, zejména vztahů mezi účastníky cestovního ruchu a místním obyvatelstvem míst cestovního ruchu.

Cestovní ruch je poměrně mladá disciplína, která se stále mění a vyvíjí. Tomu napomáhá i množství oborů do něj zasahujících. Vedle ekonomie, geografie, ekologie, sociologie a psychologie má vztah i k celé další řadě dalších vědních disciplín, jako např. ke klimatologii, hydrologii, hygieně, epidemiologii, demografii, ale také k řadě úsekových ekonomik, zejména k ekonomice dopravy, obchodu, kultury, stavebnictví, ale i k oboru financí, práva a mnohých dalších. Je tedy zřejmé, že cestovní ruch je nutno zkoumat a vědecky posuzovat především z hlediska širokého pojetí jeho společenských souvislostí. (Indrová a kol., 2004,)

2.1.1. Typologie cestovního ruchu

Cestovní ruch má jak obsahovou, tak i jevovou stránku. V odborné literatuře se tedy můžeme setkat s nejrůznějším členěním cestovního ruchu v závislosti na tom, jak se projevuje v konkrétní podobě a to ať již na straně poptávky nebo na straně nabídky.

Odborná literatura nejčastěji člení cestovní ruch na *formy* cestovního ruchu, v nichž dominuje především hledisko motivů účasti na cestovním ruchu a *druhy* cestovního ruchu, které zohledňují především jevový průběh cestovního ruchu a způsob jeho realizace v závislosti na geografických, ekonomických, společenských a jiných podmínkách

V praxi však dochází k prolínání obou těchto hledisek a mezi autory odborných publikací není zcela jednota v tom, co je považováno za druh a co za formu cestovního ruchu.

S přihlédnutím na výše uvedené vymezení se může cestovní ruch členit dle následujících kritérií:

Podle převažující motivace účasti na cestovním ruchu se dělí cestovní ruch na: rekreační, kulturně poznávací, s náboženskou orientací, se vzdělávacími motivy,

se společenskými motivy, zdravotně orientovaný, sportovně orientovaný, orientovaný na poznání přírodního prostředí, s dobrodružnými motivy, s profesními motivy a specificky orientovaný

Podle místa realizace se rozlišuje cestovní ruch na: domácí, zahraniční, mezinárodní, světový a cestovní ruch světa

Dle vztahu k platební bilanci státu se rozeznává: zahraniční cestovní ruch aktivní a zahraniční cestovní ruch pasivní

Dalším kritériem je délka pobytu: cestovní ruch je krátkodobý a dlouhodobý

Dle způsobu zabezpečení cesty a pobytu máme cestovní ruch: organizovaný a neorganizovaný

Podle počtu účastníků se dělí na: individuální a skupinový

Způsob financování rozděluje cestovní ruch na: komerční a sociální

Podle věku účastníků existuje cestovní ruch: dětí, mládeže, seniorů, rodin s dětmi, věkové skupiny lidí mezi 40-50 rokem

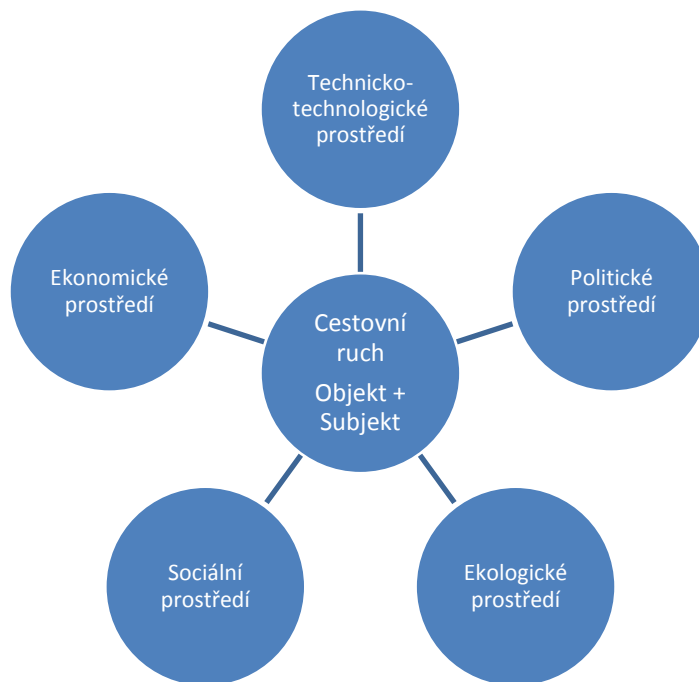
Dle převažujícího prostředí pobytu se dělí cestovní ruch na: městský, venkovský, lázeňský, CR ve střediscích cestovního ruchu

Dalšími užívanými kritérii v typologii cestovního ruchu jsou: dle ročního období (cestovní ruch letní, zimní, sezónní, mimosezónní), dle způsobu ubytování, dle použitého dopravního prostředku (Indrová a kol., 2004,)

2.1.2. Prostředí ovlivňující cestovní ruch

System cestovního ruchu je dynamický a otevřený, neustále se proměňuje a vyznačuje se obousměrnými vazbami na jiné systémy, které tvoří jeho *vnější prostředí*. Jedná se o ekologické, sociální, politické, ekonomické a technicko-sociální prostředí.

Obrázek 1: Cestovní ruch jako systém

Pramen: Pásková, M., Zelenka, J., 2002

2.1.3. Předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu

Za základní způsoby členění předpokladů cestovního ruchu můžeme považovat následující metody:

- metoda sociálně-ekonomického systému,
- funkčně-chronologická metoda (Mariotova).

Metoda sociálně-ekonomického systému rozlišuje obecné a specifické předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Obecné předpoklady představují ekonomické a sociální prostředí, ve kterém se cestovní ruch odehrává. Měly by umožnit pohyb a pobyt mimo místo trvalého bydliště. Specifické předpoklady v sobě zahrnují potřeby samotného účastníka cestovního ruchu, veškeré motivy k návštěvě daného místa (různé atraktivita) a existenci vnitřní systémové struktury cestovního ruchu (objektu a subjektu CR), která zabezpečí vlastní realizaci cestovního ruchu.

Funkčně-chronologická metoda rozděluje předpoklady cestovního ruchu na lokalizační, selektivní a realizační.

Lokalizační předpoklady určují místo výskytu cestovního ruchu, resp. schopnost krajiny poskytnout vhodné podmínky pro různé formy cestovního ruchu. Jsou tvořeny přírodními a kulturně-historickými předpoklady.

Přírodní aspekty v sobě zahrnují např. reliéf a strukturu krajiny, klima, vodstvo, kvalitu ovzduší, faunu a flóru aj.

Kulturně-historické předpoklady jsou výsledkem lidské činnosti. Může se jednat o lidové tradice, folklór a umění, ale také o strukturu institucí státní správy a místní samosprávy.

Selektivní předpoklady určují, kdo a v jaké míře se účastní cestovního ruchu. Dokumentují způsobilost obyvatelstva účastnit se cestovního ruchu. Zahrnují předpoklady politické, demografické, sociologické, urbanizační, ekologické, personální a administrativní.

Politické předpoklady

Pro rozvoj cestovního ruchu jsou základní podmínkou mírové podmínky života. V době politické nestability, války, případně ohrožení terorismem neexistují normální podmínky pro život a veškerá činnost se soustředí na obranu a zachování života a národního hospodářství. Ovšem i cestovní ruch může přispět k mírové spolupráci mezi státy.

Demografické předpoklady

Zahrnují vše, co se týká obyvatelstva, jeho stavu a složení. Patří sem hustota obyvatel, jeho věková struktura, struktura podle pohlaví, rodinné složení, ale třeba i zdravotní stav apod. Demografické charakteristiky jsou často využívány v marketingových aktivitách a přizpůsobení nabídky produktů cestovního ruchu určitým segmentům společnosti.

Sociologické předpoklady

Obsahují široké spektrum předpokladů. Od celkové úrovně ekonomiky země a z toho vyplývající životní úrovně obyvatel, jejich disponibilní příjmy, zda např. vlastní dopravní prostředek či objekt individuální rekreace, přes jejich vzdělání, počet a strukturu členů domácností po sociální příslušnost obyvatel, jejich životní styl, mentalitu, názory atd.

Urbanizační předpoklady

Týkají se charakteristiky sídel, jejich velikosti a hustoty osídlení, úrovně zástavby, bytového fondu apod.

Ekologické předpoklady

Jsou dány kvalitou životního prostředí i jejím budoucím vývojem. V souvislosti se životním prostředím platí nepřímá úměra, pokud jde o účast na cestovním ruchu. Čím je životní prostředí horší v dané obci, tím častěji obyvatelé těchto sídel navštěvují místa s čistým a zdravějším životním prostředím. Obyvatelé chladných území cestují za sluncem a teplem, obyvatelé vnitrozemských států zase nejraději k moři. Lidé chtějí cestovat za přírodními krásami, k čistému moři, jezerům a řekám a za čistým vzduchem. Tyto obecné tendence lze opět využít v rámci marketingových plánů různých podniků cestovního ruchu.

Personální předpoklady

Kladou důraz na zabezpečení cestovního ruchu dostatečným počtem pracovníků s odpovídající kvalifikací a na úroveň managementu v institucích a zařízeních, které bezprostředně obsluhují účastníky cestovního ruchu, ve všech ostatních službách souvisejících s cestovním ruchem a ve vládních a správních institucích, které svým rozhodováním mohou ovlivňovat podmínky rozvoje cestovního ruchu.

Administrativní předpoklady

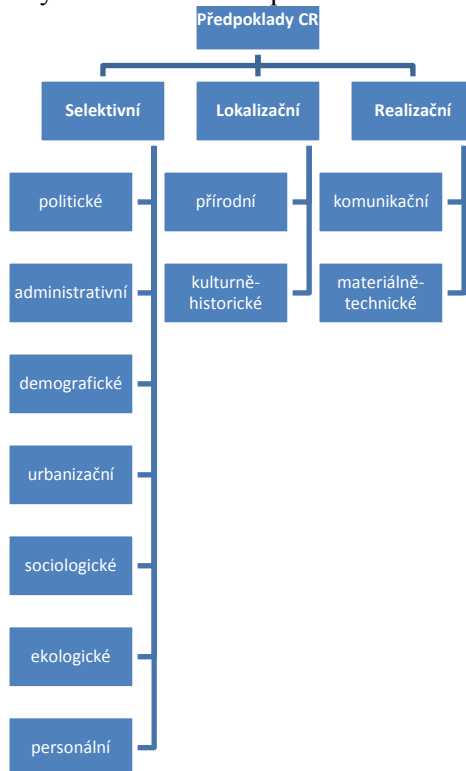
Nejčastěji se týkají zahraničního cestovního ruchu, protože jsou spojovány s výjezdními a vstupními formalitami, tzn. pasovými, vízovými, celními a směnářskými předpisy. Mezi tyto předpoklady se však také zahrnují formy zprostředkovacích a obchodních služeb cestovních kanceláří, praxe prodeje jízdenek, opatření na podporu či omezení určitých forem cestovního ruchu apod.

Realizační předpoklady umožňují realizovat zájem účastnit se cestovního ruchu. Zahrnují komunikační předpoklady a infrastrukturu cestovního ruchu (materiálně-technické předpoklady).

Komunikačními předpoklady jsou zejména struktura komunikační sítě a dostupnost území.

Infrastrukturou cestovního ruchu rozumíme ubytovací a stravovací zařízení, dopravu, sportovně-rekreační zařízení, dostatečnou obchodní síť, zajištění služeb všeho druhu včetně zdravotnických a bezpečnostních služeb.

Obrázek 2: Předpoklady cestovního ruchu podle funkčně-chronologické metody

Pramen: Pásková, M., Zelenka, J., 2002

2.1.4. Subjekt cestovního ruchu

Subjekt cestovního ruchu je reprezentován účastníkem cestovního ruchu. Na něj lze nahlížet ze dvou pohledů, a to buď ekonomického hlediska, kdy je nositelem poptávky po produktu a zároveň spotřebitelem cestovního ruchu. Je to tedy každý, kdo uspokojuje svoje potřeby spotřebou statků cestovního ruchu v průběhu cestování a zároveň pobytu mimo trvalé bydliště obvykle ve svém volném čase. Specialista v oblasti cestovního ruchu musí znát požadavky a charakterové vlastnosti zákazníka

CR. Ze statistického pohledu je účastníkem CR návštěvník, turista, výletník, stálý obyvatel nebo cestující. (Hesková M. a kol., 2006).

Stálý obyvatel je v mezinárodním cestovním ruchu osoba žijící v zemi minimálně jeden rok před příjezdem do jiné země na kratší dobu než jeden rok. Z hlediska domácího cestovního ruchu je stálým obyvatelem osoba žijící v tomto místě minimálně šest po sobě jdoucích měsíců před příjezdem na dobu kratší než šest měsíců.

Návštěvníkem (visitor) se chápe v mezinárodním cestovním ruchu osoba, jež cestuje do jiné země, než ve které má své trvalé bydliště na dobu delší než jeden rok a účelem její cesty není vykonání výdělečné činnosti v navštívené zemi.

Turista (tourist) je z pohledu mezinárodního cestovního ruchu osoba, která cestuje do jiné země než se nachází její trvalé bydliště na dobu, která zahrnuje alespoň přenocování, ne však déle než jeden rok. Hlavním účelem vycestování není výkon výdělečné činnosti v navštívené zemi. V závislosti na délce pobytu se rozlišují turisté na dovolené a krátkodobě pobývajících turistů.

Výletník je z pohledu mezinárodního i domácího cestovního ruchu osoba cestující do jiné země než má své trvalé bydliště a to na dobu kratší než 24 hodin. Tedy bez přespání v dané zemi. Hlavním účelem jeho cesty není vykonání výdělečné činnosti v navštívené zemi.

Cestující (passenger) je označení fyzické osoby, která cestuje jedním nebo více dopravními prostředky mezi dvěma či více lokalitami. (Lednický, 2004).

2.1.5. Objekt cestovního ruchu

Objekt cestovního ruchu je průmysl cestovního ruchu. Vymezuje cílová místa (destinace CR), nebo cíl změny pobytu účastníka cestovního ruchu. Jde například o turistická centra a oblasti přírodních a kulturně historických aktivit, sem spadají zejména podniky poskytující služby poptávané turisty (ubytovací a stravovací zařízení, sportovní centra aj.) a služby poskytované turistům během dopravy do cílové destinace. Z ekonomického hlediska tak objekt tvoří nabídku cestovního ruchu.

Potenciál cestovního ruchu je v prostoru rozmístěn nerovnoměrně a s ohledem na svoji jedinečnost může mít místní, regionální, celostátní a mezinárodní význam. Umožňuje naplnit motivy účasti na cestovním ruchu. (Hesková M. a kol., 2006).

Primární motivy realizace cestovního ruchu, z kterých se vyčleňují formy cestovního ruchu, jsou motivy rekreační, kulturní, společenské, ekonomické, sportovní a specifické. (Malá, V. a kol., 2006).

Z hlediska funkcí se rozlišují:

- městská střediska cestovního ruchu, ve kterých jsou soustředěné administrativně – správní orgány, obchody, průmysl a především kulturně-historické památky
- lázeňská střediska vytvořená na bázi přírodních léčivých zdrojů
- rekreační střediska s možností koupání, vodních sportů a turistiky
- rekreační obce, ve kterých zanikla původní hospodářská funkce, a v současnosti jsou využívány pro rekreační účely
- chatové oblasti, nacházející se u vodních ploch nebo výletních míst s přírodními a civilizačními atraktivitami (Hesková M. a kol., 2006).

2.1.6. Činitele rozvoje a rozmístění cestovního ruchu

Činitele rozvoje a rozmístění cestovního ruchu se z ekonomického i geografického hlediska dělí na :

A, Činitele, které stimulují vznik cestovního ruchu ve funkci poptávky a klasifikují se jako selektivní (stimulační) faktory

B, Činitele, které vytvářejí možnosti pro jeho lokalizaci ve vztahu nabídky teritoria a klasifikují se jako lokalizační

2.1.7. Udržitelný rozvoj

Koncepce (trvale) udržitelného rozvoje odráží přirozené environmentální limity hospodářského růstu a představuje tak alternativní model vývoje společnosti. Politici se snaží prosazovat uvedení hospodářského a společenského vývoje do souladu s kapacitami ekosystémů, se zachováním biologické rozmanitosti a přírodních hodnot pro nynější i budoucí generace.

Přesná definice trvale udržitelného rozvoje podle zákona č. 17/1992 Sb. o životním prostředí ve znění zákona č. 123/1998 Sb. a zákona č. 100/2001 Sb. zní: Trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím

generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.

Trvale udržitelný rozvoj, dnes již zkracován na udržitelný rozvoj, znamená především rovnováhu a to zejména mezi třemi základními oblastmi života. Jsou to: ekonomika, sociální aspekty a životní prostředí. Rovnováhy by mělo být také dosaženo mezi zeměmi, společenskými a etnickými skupinami, dneškem a budoucností.

Tento komplex strategií, které představuje udržitelný rozvoj, umožňuje pomocí ekonomických prostředků a technologií uspokojovat lidské potřeby, ať už se jedná o potřeby duchovní, materiální či kulturní, a to při plném respektování základních environmentálních limitů. Cesta k udržitelnému rozvoji je podmíněna kvalitně fungující veřejnou správou. Ta se zabývá řešením a tvorbou rozvojových plánů, které směřují k udržitelnosti. Základními principy, které musí být respektovány na lokální a regionální úrovni, se zabývá Agenda 21.

V České republice byla Strategie udržitelného rozvoje schválena v roce 2004. Aktuální dokument Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky (SRUR ČR) byl schválen usnesením vlády ČR č. 37 ze dne 11. 1. 2010 a určuje dlouhodobé cíle pro tři základní oblasti moderní společnosti – ekonomickou, sociální a environmentální. Dokument je rozdělen do 5 prioritních os:

- Společnost, člověk a zdraví
- Ekonomika a inovace
- Rozvoj území
- Krajina, ekosystémy a biodiverzita
- Stabilní a bezpečná společnost

Strategický rámec slouží také jako východisko pro zpracování koncepčních materiálů pro strategická rozhodování v rámci státní správy a územní veřejné správy a zároveň jejich propojení a spolupráci se zájmovými skupinami.

O udržitelném rozvoji se vede po celém světě mnoho diskusí. Existuje také množství definic, které vysvětlují různými způsoby aspekty udržitelného rozvoje. Nejlépe asi vystihuje tuto problematiku tehdejší předsedkyně OSN Gro Harlem Brundtlandová, která v roce 1987 předložila zprávu pro Světovou komisi OSN pro životní prostředí a rozvoj (WCED) pod názvem Naše společná budoucnost. (www.mzp.cz)

2.2 Regionální politika v zájmové oblasti

2.2.1. Region a regionální politika

Místní a regionální rozvoj se stal důležitou aktivitou jak pro národní, tak pro regionální správu na celém světě v 60. a 70. letech 20. století. Kontext místního a regionálního rozvoje byl významně přetvořen hlubokými změnami v systému ekonomických aktivit a stal se tak více podnětným. (Pike a kol. 2006).

Region je určitý fyzický prostor, teritorium, který má stejné geografické vlastnosti. Existuje však mnoho definic, které se problematikou regionu zabývají, existuje řada sémantických možností vysvětlení tohoto pojmu. Všeobecná encyklopedie Diderot například definuje pojem region jako: „část zemského povrchu s určitými typickými znaky. Existují dva základní druhy regionů: a) fyzicko-geografický, vymezený na základě fyzicko-geografických znaků (reliéfu, klimatu, půd, vodstva apod.), vyznačuje se vysokou mírou homogenity, b) sociálně-geografický (nodální), vymezený na základě relativně uzavřených prostorových vztahů, zejména dojížděky, vyznačuje se určitým vztahem středisko-zázemí...“ (Encyklopedie Diderot, 1997).

Například funkcionální definice klade důraz na sociální vztahy a interakce. Do nich patří i společenské zvyklosti jako způsoby rekreace, cestování či trávení volného času. Podle tohoto přístupu jsou regiony hodnoceny na základě kritérií kulturních nebo jazykových, nebo dle vzorů sociální komunikace.

Institucionální hledisko naopak charakterizuje regiony jako institucionální struktury, buď historicky konstituované, nebo vytvořené uměle s určitou rolí ve vztahu k administrativě vyššího celku.

Některé studie také vymezují regiony v rámci umístění na škále centrum-periferie, jiné zase podle politického systému regionu závislého na systému vyššího celku.

Regionální politiku lze definovat jako soubor cílů, opatření a nástrojů vedoucích ke snižování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů. (Wokoun, 2002,)

Regionální politika by měla zároveň vést ke zlepšení geografického rozdělení ekonomických činností, které se pokouší napravit určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky pro dosažení dvou vzájemně závislých cílů: ekonomického růstu a zlepšení sociálního rozdělení ekonomických efektů. Představuje tedy všechny veřejné intervence vedoucí ke zlepšení geografického rozdělení ekonomických činností. (Hall, 1992)

2.2.2. Cíle a nástroje regionální politiky

Nástroje ekonomického rozvoje jsou využívány k naplnění cílů regionální politiky, která je vykonávána každým samosprávným celkem. Cíle musí vycházet z aktuálních potřeb a regionálních nebo místních problémů. Podle nich se pak v praxi volí nejvhodnější nástroje. Mezi nejznámější se řadí makroekonomické a mikroekonomické nástroje.

Makroekonomické nástroje jsou především používání *fiskální politiky* – regionalizace daní a odvodů, snížená sazba daně v podporovaných regionech, *monetární politiky*, která usnadňuje přístup k úvěrům ve vybraných regionech a *protekcionismus*, který umožňuje uvalení dovozních limitů a cel na produkty, které se vyrábí v upadajícím regionu.

Tyto nástroje však představitelé regionu nemohou ovlivňovat a tak někdy dochází k tendenčnímu chování ekonomických subjektů – záměrné přesídlování podniků či organizací, k migraci pracovních sil.

U *mikroekonomických nástrojů* se jedná především o cílené ovlivňování ekonomických subjektů při jejich rozhodování o prostorové lokalizaci. Mezi ně patří především *realokace kapitálu a realokace pracovních sil*. (Stejskal, Kovárník, 2009)

2.2.3. Typologizace regionů

Odborníci se již delší dobu snaží o vytvoření všeobecně přijatelné definice, ale zatím bezúspěšně. Víme, že regiony neexistují samy o sobě, jsou totiž výsledkem abstrakce, zobecnění nebo konstrukce. Jsou tedy vymezeny podle specifického postupu, který se nazývá regionalizace. Se snahami o typologizaci regionů se můžeme setkat v mnohé literatuře. Ta regiony rozděluje nejčastěji podle tří kritérií: prostor (území), velikost a věcný obsah.

Podle německého geografa H. H. Blotevogela jsou regiony vědeckými konstrukcemi, které slouží pouze účelům zkoumání a uspořádání reality. Dále jsou pak vymezeny lidskými aktivitami a činnostmi, které vznikají jednáním různých skupinových (skupiny, obce, města, firmy, sdružení) nebo individuálních aktérů. Jako poslední typ je uváděn typ regionů vzniklý prostřednictvím komunikace.

Podle deskriptivního dělení regionů se pak rozlišují homogenní a heterogenní regiony. Homogenní se vymezují na základě rovnoměrné intenzity výskytu reprezentativních jevů (např. vysoká míra nezaměstnanosti, podíl zaměstnanců v určitém odvětví atd.) Důležitá je také intenzita vazeb mezi územními jednotkami – jádrem a zázemím, tudíž se také někdy nazývá nodální. Naproti tomu homogenní regiony se vymezují podle funkcí, které vysvětlují důvod jejich existence. Vyznačuje se stejnorodostí (např. region se stejným pahorkovitým reliéfem, region s převahou pěstování pšenice atd.) (Wokoun a kol., 2008)

V České republice lze regiony dělit podle široké škály hledisek, kterými jsou např.: hospodářský potenciál, hlediska Evropské komise, vlády České republiky, hledisko administrativního členění, geografické hledisko a hledisko míry supranacionality.

Česká republika na základě zákona č.248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje dělí ještě dále regiony na strukturálně postižené regiony s negativními projevy strukturálních změn a hospodářsky slabé regiony, které na základě hospodářského a sociálního rozvoje vykazují podstatně nižší úroveň rozvoje, než je průměrná úroveň v České republice, dále pak venkovské regiony, které jsou charakterizovány nízkou hustotou zalidnění, odlivem obyvatel apod., a ostatní regiony, jejichž podporování

státem je žádoucí z jiných důvodů (např. příhraniční regiony, bývalé vojenské prostory, regiony postižené živelnou pohromou apod.).

2.2.4. NUTS regiony

Pro všechny členské, přistupující i kandidátské státy EU pak platí společné administrativní dělení do jednotek NUTS (Nomenclature of Territorial Unit for Statistics). Členění regionů NUTS má za úkol zajistit přiměřené podmínky pro komparaci evropských regionů. Regiony jsou takto děleny převážně dle počtu obyvatel, případně rozlohy. Hlavní komparační proměnné jsou HDP regionu na obyvatele, nezaměstnanost či populační přírůstek regionu. EU vymezila šest úrovní regionů NUTS. V případě České republiky se jedná o následující členění: Region NUTS 0 odpovídá státu České republiky, NUTS 1 pak území České republiky. Toto ambivalentní dělení je způsobeno malou rozlohou České republiky, zatímco regiony NUTS 0 odpovídají úrovni států a regiony NUTS 1 úrovni zemí, v případě České republiky tyto dvě kategorie splývají. Regiony NUTS 2 jsou tzv. oblasti, resp. regiony soudržnosti. Jedná se o regiony, jejichž ekonomické ukazatele jsou závazné pro získávání finanční podpory z evropských fondů. V případě subvencí z EU tedy nerozhoduje ekonomická úroveň států, ale ekonomická úroveň regionů NUTS 2. V České republice bylo po diskuzích vytvořeno osm regionů NUTS 2. Tyto regiony NUTS 2 jsou tvořeny jedním až dvěma kraji České republiky. Otázka vzniku regionů bylo citlivé politické téma a samotné ustavení regionů NUTS 2 pak bylo spjato s ostrou výměnou názorů. Zastánci konzervativních řešení prosazovali tradiční zemské členění České republiky na Čechy, Moravu a Slezsko. Regiony NUTS 2 měly odrážet toto historické dělení Českých zemí. Odpůrci argumentovali možným vzrůstem nacionalistických vášní. V případě, že by takto důležitá administrativní a ekonomická jednotka kopírovala zemské členění, mohlo by to přinést do unitárního pojetí České republiky nesourodé koncepcí. Inkorporace regionu Praha do Čech by navíc zvedla průměrný HDP na obyvatele tohoto případného regionu NUTS 2 Čechy, což by mohlo zkomplikovat negociace o regionální podpoře z evropského rozpočtu. Konečný systém regionů NUTS 2 v České republice, je tak budován na interregionálním základě a prochází napříč

zemským členěním. Regiony NUTS 3 odpovídají jednotlivým krajům České republiky, dle zákona č. 347/1997 Sb. Regiony NUTS 4 korespondují s okresy a regiony NUTS 5 pak s obcemi České republiky.

Obrázek 3: NUTS 3 regiony

Pramen: www.businessinfo.cz

2.2.5. Dělení dle geografického hlediska

Dle geografického hlediska lze regiony dělit do čtyř skupin, a to od nejmenších po regiony velké geografické rozlohy. Jedná se o tyto typy: mikroregion, subnárodní (makro)region, region stát a geografický (makro)region. Tyto jednotlivé typy lze od sebe jednoduše kvantitativně odstupňovat. Zatímco rozloha mikroregionů (např. mikroregion Jizerské hory či Lednicko-Valtický areál) odpovídá svou velikostí obcím až okresům, subnárodní (makro)region (např. jižní Morava, Alsasko) pak krajům až zemím. Region stát (např. Česká republika, či Německo) může mít podobu státu až soustátí, geografický (makro)region (např. Blízký východ) odpovídá velkým geografickým celkům, případně kontinentům. (srov. Romancov, 2002)

Jiná typologie regionů dělí regiony dle míry jejich supranacionality. Jedná se tedy o kvalitativně odlišnou kategorii, pro kterou není přímo rozhodující rozloha, ale nadnárodní charakter. Příkladem mohou být euroregiony, či samotná EU.

2.2.6. Hraniční regiony

Hraniční regiony jsou definovány jako místa obklopena hranicí kolem národního státu nebo kolem domorodého obyvatelstva s nízkým celkovým počtem obyvatelstva, nízkým technologickým a ekonomickým rozvojem nebo jako místa, kde poměr mezi vyspělým a zaostalým obyvatelstva je velmi malý. (Gradus, Lithwick 1996)

2.2.7. Regionální politika

„Regionální politika je součástí státní politiky, která ovlivňuje rozmístění hlavních ekonomických zdrojů a aktivit na celém území státu nebo v jeho části. Zahrnuje opatření napomáhající na jedné straně růstu stupně ekonomické aktivity na území, kde je vysoká nezaměstnanost a malá naděje na přirozený ekonomický růst, na druhé straně opatření sloužící kontrole ekonomických aktivit na územích s nadměrným růstem.“ (Goodall, 1987)

„Regionální politika představuje všechny veřejné intervence, které vedou ke zlepšování geografického rozdělení ekonomických činností, které se pokoušejí napravit určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky pro dosažení dvou vzájemně závislých cílů – ekonomického růstu a zlepšení sociálního rozdělení ekonomických efektů.“ (Vanhove, Klaasen, 1987)

2.2.8. Cestovní ruch jako významný faktor regionálního rozvoje

Regionální rozvoj je nutné chápat především z hlediska trvalého zabezpečování vyváženého rozvoje státu, resp. území jeho regionů a územních obvodů nově zřízených krajů a obcí. Půjde o koordinaci působností orgánů veřejné správy a samosprávy, která s využitím principů hospodářské a sociální soudržnosti bude trvale přispívat ke snižování rozdílů mezi regiony podle předem stanovených cílů a priorit s upřednostňováním zaostávajících regionů.

Podle dokumentů EU se na region díváme jako na strukturální jednotku NUTS II s dekompozicí na nižší teritoriálně statistické jednotky. Současně je územím, které má historicky danou určitou společenskou, ekonomickou, urbanistickou a kulturní identitu, tvořící určitý integrující celek.

2.2.9. Sledování potenciálu regionálního rozvoje

Je orientováno především na faktory rozvoje venkovských regionů s nižší hustotou obyvatel, jejich klesajícím počtem a vyšším podílem ekonomicky aktivních obyvatel v zemědělství. Jako předpoklad pro řešení rozvoje těchto regionů jsou uváděny zdroje, které mohou k jejich rozvoji přispět a zajistit jak strukturální změny ve venkovském prostoru, tak financovat projekty integrovaného rozvoje venkova v celém komplexu jeho sociálně ekonomických podmínek a vztahů. Tento rozvoj lze zajistit prostřednictvím financí z veřejných zdrojů, tj. nejen národních, ale i z fondů EU. (Hrabánková, Hájek, 2002)

2.2.10. Faktory rozvoje regionů

Za základní faktory rozvoje regionů, které intenzitu cestovního ruchu mohou ovlivňovat, můžeme považovat:

- Přírodní faktory, tj. dostupné surovinové bohatství, kvalitu půd, vodních zdrojů, stav přírody, klimatu apod.,
- Lidské, sociální a demografické faktory – počet a struktura obyvatel (věková, vzdělanostní, příjmová apod.),
- Ekonomické faktory – především ekonomický potenciál, který nespočívá pouze v absolutní hodnotě vytvořeného HDP/obyvatele, na přidané hodnotě vytvořené v jednotlivých odvětvích apod., ale v dislokaci tohoto potenciálu ve smyslu prostorového rozmístění výroby a služeb a jejich technických parametrech, ve struktuře podniků apod., v síti dopravní infrastruktury, v odvětvové struktuře, ve velikostní struktuře podniků apod., dále ve vlastnických vztazích a v úrovni vstřebávání výsledků výzkumu a vývoje.

Významným faktorem pro růst úrovně regionů je vzdělanost a kvalifikace jejich občanů, protože se ve svém důsledku promítá do zlepšování ekonomických kategorií,

jako je produktivita práce, při uplatnění a zvládnutí moderních prostředků a technologie do kvality služeb apod.

K rozvojovému potenciálu regionů patří i kulturně historické faktory, zejména kulturní dědictví, tradice, kulturnost obyvatel a jejich estetické cítění s kulturně historickým vývojem svého regionu. To vše vytváří soubor faktorů a vztahů ovlivňujících sociálně-ekonomickou úroveň regionu a konkurenceschopnost jeho výroby a aktivit, včetně předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu. (Hrabánková, Hájek, 2002,)

2.2.11. Principy regionální politiky

Regionální politika je založena na několika základních principech (zásadách), na jejichž základě fungují strukturální podpory. V roce 1988 se poprvé v legislativě objevilo pět hlavních principů: jde o princip koncentrace, programování, partnerství, adicionality a princip monitorování a vyhodnocování

Princip koncentrace

Vychází z potřeby shromažďovat úsilí a prostředky ČR do co nejúčinnější podoby na podporu rozvoje zejména těch regionů, které vykazují dlouhodobě nižší ekonomickou výkonnost, životní úroveň a hluboký sociální propad. Tento přístup je mnohem účinnější než rozdělení prostředků do mnoha drobných a méně významných podpor.

Princip programování

Je založen na potřebě koncepčního přístupu při zajišťování rozvoje jednotlivých regionů včetně programové koordinace aktivit různých subjektů zainteresovaných na rozvoji daného území. (Hrabánková, 2009).

Princip partnerství

Tento princip je založen na úzké spolupráci příslušných aktérů regionální politiky. Zahrnuje kooperaci jednotlivých orgánů státní správy, samosprávy a dalších orgánů a organizací, a to jak na úrovni horizontální (např. spolupráce obcí a regionů mezi sebou), tak i vertikální (např. spolupráce mezi ministerstvy s regiony, obcemi).

Po vstupu do EU se úzká spolupráce týká i příslušných orgánů Společenství, zejména Komise a odpovídajících orgánů na národní, regionální a místní úrovni určených každým členským státem pro všechny etapy programů.

Princip adicionality (doplňkovosti)

Tento princip je pro členské země Evropské unie jeden z nejdůležitějších. Vychází ze zásady, že prostředky státu nejsou většinovým ale pouze doplňkovým zdrojem, který přispívá k podpoře aktivit vznikajících v regionu. Příspěvky ze strukturálních fondů poskytované Evropskou unií nepředstavují stoprocentní financování projektů členských států, svou výší odpovídají přibližně polovině nákladů financovaných projektů.

Princip monitorování a vyhodnocování

Jedná se o průběžné sledování a vyhodnocování efektivnosti využívání vynaložených prostředků z Evropské unie. Před schválením projektu (ex ante) je vyžadováno podrobné hodnocení jeho dopadů, následuje průběžné monitorování realizace projektu a nakonec zhodnocení skutečných přínosů projektu (ex post).

V případě konkrétních projektů znamená uplatňování principu monitorování a vyhodnocování velmi důslednou kontrolu, a to ve všech fázích procesu čerpání z hlediska věcného i finančního.

Princip subsidiarity

Jde o princip, který je zakotven v Maastrichtské smlouvě. Jeho základem je, že členské státy vědí samy nejlépe, co jejich region vyžaduje a to především na decentralizované úrovni. To znamená z hlediska kohezní politiky, aby byly jednotlivé cíle plněny na co nejnižší úrovni rozhodování, pokud je možno toto plnění na dané úrovni uspokojivě zajistit. Pro tyto účely byl založen Výbor regionů jako poradní orgán reprezentující nižší územněsprávní celky v institucionální soustavě EU.

Princip solidarity

Tento princip vychází z filozofie celé integrace Evropy a byl zakotven ve Smlouvě o Evropské unii. Jeho základem je, že hospodářsky vyspělejší státy financují svými objemnějšími příspěvky do společného rozpočtu rozvoj upadlých a ekonomicky zaostalejších regionů a méně rozvinutých členských států. (Rüdiger, W. Kojima, Ch., 2010)

2.3 Strukturální politika EU a její využití

2.3.1. Strukturální fondy

Evropská unie považuje za nejdůležitější úkol snížit rozdíly mezi regiony a postupně vyrovnat odlišné sociálně ekonomické úrovně zemí při zachování jejich historických a kulturních hodnot.

Pro tyto účely byly vytvořeny v souladu s hospodářskými a sociálními principy strukturální fondy. Jejich úkolem je prostřednictvím projektů a programů snižovat zaostalost znevýhodněných regionů a zajistit v nich vyrovnaný a udržitelný rozvoj. Strukturální politika dává prostor individuálním přístupům k řešení konkrétních problémů.

Strukturální procesy jsou orientovány na snižování nerovnoměrnosti mezi regiony a zároveň posilování jejich hospodářské a sociální soudržnosti. Důležitým bodem je také snižování sociálního napětí.

Podpora státu se orientuje v souladu s přístupy EU na regiony strukturálně postižené, venkovské, hospodářsky slabé a ostatní, kde je pomoc žádoucí, jako např. pohraniční nebo vojenské. Tyto problémové regiony lze vymezit na základě přírodních, demografických, ekonomických a sociálních kritérií. Důležitým kritériem je i trvale udržitelná zaměstnanost a tím i stabilizace obyvatel v regionech.

Strukturální politika EU je výrazem solidarity zemí s vysokým ekonomickým potenciálem vůči zemím, které ekonomicky zaostávají. Je zaměřena na vytváření srovnatelných podmínek pro hospodářskou soutěž mezi členskými státy a je současně politikou sociální a ekonomické soudržnosti, která vyjadřuje obecnou vůli po solidaritě

v EU. Od r. 2000 byly stanoveny dva regionální cíle a jeden horizontální cíl pro lidské zdroje.

Cíl 1 - **Konvergence** je orientován, jak již bylo zmíněno, na podporu rozvoje zaostávajících regionů. Je určen právě těm regionům, jejichž HDP/obyvatele je nižší než 75% průměru HDP/obyvatele celého Evropského společenství. Tudíž celé území ČR kromě Prahy se kvalifikuje jako region Cíle 1.

Cíl 2 – **Evropská územní spolupráce** – smyslem je posilování přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce prostřednictvím společných místních a regionálních iniciativ, také však podpora výzkumu a výměna zkušeností mezi regiony a jednotlivými členskými státy navzájem. Tento cíl se tedy týká regionů s probíhající restrukturalizací v hospodářství a sociální oblasti. Jsou jimi upadající venkovské oblasti, regiony postiženy změnami v průmyslu a službách.

Cíl 3 - **Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost** podporuje rozvoj lidských zdrojů, vytváření vyšší vzdělanosti, modernizaci pracovního trhu. Aktivita by měly být podporovány v oblastech uskutečňování hospodářských a sociálních změn, dlouhodobého vzdělávání a vzdělávacích systémů, aktivní politiky v oblasti trhu práce (boj proti nezaměstnanosti), boji se sociální diskriminací. (Svatošová, Boháčková, Hrabánková, 2005).

2.3.2. Evropský fond pro regionální rozvoj

ERDF je největší ze strukturálních fondů dle objemu peněz. Zaměřuje se především na posilování hospodářství a na modernizaci. Fond zasahuje do mnoha oblastí a má široký záběr. Jeho prostředky jsou určeny pro všechny tři cíle programového období 2007-2013. Týkají se investic do výroby vedoucí ke tvorbě nových pracovních míst a investic do dopravní, vzdělávací, sociální a zdravotní infrastruktury. ERDF podporuje rozvoj místního potenciálu (místní rozvoj a rozvoj malého a středního podnikání v problémových regionech), výzkum a vývoj a investice zaměřené na životní prostředí. (www.eeda.org.uk)

2.3.3. Evropský sociální fond

Evropský sociální fond je nejstarší z fondů a podporuje aktivity v oblastech zaměstnanosti s rozvoje lidských zdrojů (např. rekvalifikace, vzdělávání). Svých cílů dosahuje např. posilováním sociálních programů členských států EU - především dlouhodobých programů jako aktivní podpora zaměstnanosti nebo znovuzačleňování dlouhodobě nezaměstnatelných zpět do života, pomáháním rizikovým skupinám obyvatel (mladí nezaměstnaní, zdravotně postižení), podporu rovných příležitostí na trhu práce a zlepšením mobility pracovních sil v rámci EU. Česká Republika se podílí na využívání prostředků z tohoto fondu od svého vstupu do EU v roce 2004 a to nejdříve ve zkráceném programovacím období v letech 2004-2006 a nyní v již probíhajícím období 2007-2013. (*Evropský sociální fond 2007-2012 : Nové operační programy*, 2008)

2.3.4. Fond soudržnosti

Fond soudržnosti neboli Kohezní fond, byl zřízen v roce 1993 k poskytování pomoci vybraným zemím EU, aby se připravily na vstup do hospodářské a měnové unie. Oproti strukturálním fondům je jeho pomoc určena na přímé financování konkrétních velkých projektů v oblasti životního prostředí, rozvoje dopravy (transevropské dopravní sítě, podpora veřejné dopravy), nově i v oblasti energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie. Členský stát má možnost čerpat prostředky z Kohezního fondu, pokud jeho hrubý národní produkt na obyvatele nepřekročí 90 % průměru EU a má sestavený program vedoucí ke splnění podmínek hospodářského sbližování (tzv. konvergenční program). Z hlediska objemu finančních prostředků tvoří zhruba jednu třetinu z celé pomoci.

2.3.5. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

Tento finanční nástroj byl vytvořen pro nové programovací období 2007-2013 na podporu rozvoje venkova jako součásti společné zemědělské politiky Evropské unie. Ten nahradil činnost Evropského zemědělského podpůrného a záručního fondu. Fond nespadá do politiky hospodářské a sociální soudržnosti, nýbrž do společné zemědělské politiky. Prostředky z EAFRD slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství,

potravinářství, lesnictví a k rozvoji venkovských oblastí. Podpořeny jsou také environmentální projekty, nově vznikající podniky na venkově. EU klade neustále větší důraz na tzv. multifunkční zemědělství, jehož významnou součástí je orientace na nepotravinářské využití zemědělské produkce a politika rozvoje venkova. V ČR jsou z něj hrazeny projekty předložené do tzv. Programu rozvoje venkova ČR, jehož řídicím orgánem je Ministerstvo zemědělství ČR.

2.3.6. Evropský rybářský fond

Evropský rybářský fond je finančním nástrojem pro období 2007-2013. Byl vytvořen na podporu rybolovu, který spadá do společné rybářské politiky EU. Hlavním cílem fondu je zajištění trvale udržitelného rozvoje evropského rybolovu a akvakultury. EFF (European Fisheries Fund) podporuje projekty vedoucí k vyšší konkurenceschopnosti, k ochraně a zlepšování životního prostředí. Jsou z něj financovány aktivity týkající se mořského i vnitrozemského rybolovu, mezi něž patří např. odbahňování rybníků, podporovány jsou investice na modernizaci zpracovatelského průmyslu, modernizace plavidel, podpora likvidace už nedostačujících plavidel, zlepšování akvakultury a uvádění na trh. Členské státy musely vypracovat strategický plán pro rybolov, v jehož rámci je finanční pomoc EFF v jednotlivých členských zemích rozdělována. (www.2007-2013.eu)

2.3.7. Evropský fond solidarity

Evropský Fond Solidarity byl vytvořen po záplavách v roce 2002, které zasáhly území Rakouska, Německa, České republiky a Francie. Jeho pomoc je tudíž určena členským i přistupujícím státům, které jsou postiženy velkou přírodní katastrofou (konkrétně katastrofy, při nichž jsou odhadované škody vyšší než 0,6 % HDP postiženého státu). Finanční pomoc má být rychlá a flexibilní, netýká se dlouhodobých opatření. Jde tedy o hrazení nákladů na dočasné ubytování, provizní opravy dopravních tepen. V rámci fondu se poskytuje pomoc i preventivním opatřením proti těmto přírodním katastrofám. Pomoc z Fondu solidarity je určena nejen členským státům, ale i přistupujícím státům. (www.ec.europa.eu)

2.4 Programové období 2000- 2006

V programovacím období 2000-2006 došlo ke změnám, které reagovaly na Nařízení Rady Evropského společenství č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech a na reformní dokument Agenda 2000. Smyslem těchto změn bylo docílení vyšší efektivity vynaložených prostředků, omezení plošné podpory a soustředění se na nejvíce znevýhodněné a postižené regiony a na nezaměstnanost v nich. Cíle byly rozděleny do 3 částí. Cíl 1. se zabývá podporou rozvoje a strukturální adaptací zaostávajících regionů. Tyto tzv. „opozděné regiony“ jsou definovány vyšší HDP na obyvatele, které nedosahuje 75% průměru zemí EU. V roce 2004 vstoupila ČR do EU, čímž se jí otevřela možnost čerpat finanční prostředky z tradičních strukturálních fondů kohezní politiky. V České republice činila celková finanční alokace 2,6 mld. EUR, což byl relativně nízký objem finančních prostředků ve srovnání s dalším programovým obdobím.

2.5 Programové období 2007 - 2013

V tomto období Evropská unie realizuje cíle své regionální a strukturální politiky. Jednotlivé členské země na dané období rozpracovávají programové dokumenty, v nichž jsou definovány cíle a priority, které se členské státy v daném období snaží dosahovat a naplňovat v souladu se základními strategickými dokumenty EU. Jednotlivým prioritám jsou přiřazeny návrhy opatření na jejich plnění včetně rozpočtu. Z hlediska regionální politiky je toto období revoluční, jelikož přináší zásadní změnu preferencí Evropské unie. Hovoří se o tzv. politice soudržnosti, která má přispívat k eliminaci meziregionálních rozdílů pomocí zvyšování konkurenceschopnosti, zaměstnanosti v regionu a ekonomické aktivity. (Hájek, Novosák, 2010).

III. Cíl a metodika

Hlavní cíl:

- Základem hlavního cíle je zhodnotit potenciální přínos plynoucí z rozvoje cestovního ruchu v nymburském regionu a navrhnout možné řešení pro zlepšení současného stavu cestovního ruchu v dané oblasti. Součástí je analýza dokumentů jednotlivých operačních programů a projektů financovaných z fondů Evropské unie zde realizovaných.

Dílčí cíl:

- Na základě dotazníkového šetření zhodnotit potenciál cestovního ruchu města Nymburk a navrhnout možné změny vedoucí k jeho rozvoji.
- Vytvoření produktu cestovního ruchu pro zvýšení návštěvnosti.

Vlastní metodika práce:

V první, teoretické fázi dochází ke studiu odborné literatury, sběru dat pro následný popis cestovního ruchu, regionální a strukturální politiky v dané lokalitě. V praktické části se snažím charakterizovat obec Nymburk z pohledu cestovního ruchu.

Hypotéza 1 - služby v cestovním ruchu, mezi něž se řadí stravování, ubytování, doprava, nedosahují patřičné kvality.

Hypotéza 2 - nedostatečný rozvoj cestovního ruchu ve městě Nymburk, chybí zde možnosti využití volného času.

Hypotéza 3 – Občané města nemají velké možnosti získávání informací o cestovním ruchu a dění ve městě.

Na základě dotazníkového šetření se pokusím o potvrzení či vyvrácení hypotézy a stanovím cíle práce.

Dále se v této části zabývám charakteristikou jednotlivých programů a oblastí podpor z fondů Evropské unie, které jsou pro město nejdůležitější a v minulosti napomohly rozvoji města.

SWOT analýza slouží k základní identifikaci současného stavu města Nymburk. Pomocí Fullerova trojúhelníku budou odhaleny přednosti, slabiny, příležitosti a ohrožení a budou stanoveny základní strategické alternativy, o kterých může Nymburk uvažovat.

Výsledkem práce bude vytvoření webových stránek týkajících se cestovního ruchu města Nymburk, které mají usnadnit orientaci ve městě a napomoci i zahraničním návštěvníkům v poznávání kulturně-historických památek a jiných atraktivit města.

IV. Praktická část

4.1 Nymbursko - představení oblasti

4.1.1. Historický přehled

Královské město Nymburk se rozkládá na obou březích řeky Labe, v úrodné části nížiny Polabí. Leží v nadmořské výšce 186 m, zhruba 50 km východně od Prahy, a má téměř 15 000 obyvatel.

Město Nymburk bylo založeno už ve 13. století českým králem Přemyslem Otakarem II., který sem povolal německé a holandské kolonisty a usadil zde dominikánský řád. Kolonisté mu také dali první jméno – Neumburg – latinsky Novum Castrum – Nový Hrad.

Město bylo budováno na základech starší osady osídlené již v pravěku při brodu řeky Labe. Brzy po svém založení se Nymburk stal jedním ze strategických měst chránících srdce českého království – Prahu. Jeho význam dále rostl za vlády krále Jana Lucemburského, který město obdařil mnoha výsadami. Také král Karel IV. přispěl k rozšíření bohatství města a vlivu. Tento rozkvět trval do konce 16. století. Po několikanásobných vpádech saských vojsk v období třicetileté války, zůstalo bohaté město v ruinách a začal dlouhodobý úpadek. Císař Ferdinand III. však v roce 1635 obnovil vydrancovanému městu majestáty, ale k hospodářskému rozkvětu už bohužel nedošlo. Před třicetiletou válkou žilo ve městě přes 3 000 osob ve 281 domech, po válce, v roce 1634, zůstalo ve městě pouhých 11 domů s 22 obyvateli. V roce 1838 zachvátil město požár, který postihl 82 domů. Tehdy byl zničen starobylý ráz města a zůstaly jen monumentální gotické stavby z doby krále Václava II. a Jana Lucemburského. Novým impulsem byl až rok 1870, kdy byla vybudována, tak pro město důležitá, železnice. Přístup komunistického režimu v druhé polovině 20. století historickým památkám nijak zvlášť neprospěl. Mnoho domů, které byly zapsány na seznamu kulturních památek, bylo zbouráno. Dnes se však město probouzí a nabízí svým návštěvníkům mnoho krásných a zajímavých dokladů práce a umělecké vyspělosti svých obyvatel. (Podhorský, 2002).

4.1.2. Přírodní podmínky

Město Nymburk leží v úrodné polabské nížině a je přírodními podmínkami předurčeno k intenzivní zemědělské výrobě. Největší část okresu Nymburk leží pod 200 m. n. m. Rovinatý ráz porušují pouze svědecké hory jako Oškobrh či Semická a Přerovská hůrka. V severní části okresu se nachází souvislé a rozsáhlé lesní plochy. Vodní toky Labe, Cidlina, Mrlina, Výrovka a další vytvářejí příznivou říční síť, která je doplněna na severovýchodě řadou rybníků, jež jsou pozůstatkem rozsáhlé rybníkářské soustavy z 16. století.

Přestože jde o krajinu obydlenou již velmi dávno, zachovala si na mnohých místech svou jen málo pozměněnou podobu, ať již jde o lužní lesy, písečné přesypy, vodní plochy či suchomilné stráně.

4.1.3. Geologické a geomorfologické poměry

Okres Nymburk, jak již bylo zmíněno, patří svou polohou do střední části jednoho z nejurodnějších krajů – Polabí. Jeho tvářnost neformovaly mohutné vrásnicí pochody, ledovcová činnost či prudká vodní a větrná eroze, ale mohutný tok řeky Labe. Křídové moře zanechalo v České pánvi mohutné usazeniny jílovců a slínovců, základní podlaží této úrodné krajiny.

Geologická stavba okresu a jeho nejbližšího okolí není příliš složitá. Sedimenty křídové pánve vyplňují prakticky celý okres. Území Nymburska není příliš bohaté na nerostné suroviny. Nevyskytují se zde velká naleziště rud nebo uhlí, jeho nerostné bohatství představují štěrky, štěrkopísky a písky z labských, cidlinských a jizerských teras, které jsou ve velké míře taženy a dodávány do širokého okolí. Okres nabízí však i další nerosty, které nelze opomíjet a které ho proslavily i daleko za hranicemi naší vlasti. Jsou to zdroje minerálních vod, které se využívají pro účely léčebné i pitné. Nejznámější jsou uhličitě minerální vody lázní Poděbrad, které byly objeveny již v roce 1905 náhodně proutkařem Büllowem na zámeckém dvoře. V roce 1908 byly založeny Knížecí lázně a do dnešní doby byly v Poděbradech a jejich nejbližším okolí vyhloubeny celkem 23 vrtů na minerální vodu.

Půdní poměry okresu Nymburk jsou na rozdíl od poměrně jednoduché geologické stavby poněkud složitější. Největší plochu tvoří těžké půdy písčitých slínů

a půdy křídových opuk. Tyto půdy tvoří s půdami zaplavovaného údolí řek a potoků základ „zlatého pruhu země české“ – Polabí. K velmi úrodným půdám řadíme také půdy sprašové, které se zde vyskytují, ale již v menší míře. Další část okresu tvoří lehké půdy písčité a štěrkových teras, nacházejí se zde i menší ostrůvky písečných přesypů a vátých písků v Pístech u Nymburka. (Řehounek, J., 1991)

4.1.4. Přehled turisticky zajímavých míst a objektů

Dominantou města jsou gotické **hradby**, které byly vybudovány za vlády krále Václava II. v letech 1288 až 1305. V době svého vzniku totiž město Nymburk nebylo ohrazeno. Ve stavbě se pokračovalo i za vlády Jana Lucemburského, neboť část hradby od brány Mostecké po klášter dominikánů byla vystavěna až v letech 1335-1337. Dvojitě opevnění spolu s hradební věží proměnilo město ve strategicky důležitou pevnost na středním Labi, která měla sloužit i jako obrana hlavního města. Vzorem pro městské hradby, vybudované tehdy kolem města holandskými a dolnorýnskými kolonisty, kterými osadil město jeho zakladatel Přemysl Otakar II., byla opevnění římských a východních měst, poznaných při křižáckých taženích. Noví osadníci přinesli s sebou ze své vlasti také novou stavební techniku – režné cihlové zdivo. To se stalo materiálem pro vybudování vnitřní, červené hradební zdi. Vnější parkánová hradba, nižší než červená a nazývaná bílá, byla vybudována z běžné opuky spojované maltou. Z hlavní hradební zdi vystupovaly mohutné čtyřhranné bašty. Rozmístěny od sebe byly na vzdálenost dostřelu kuše, tj. asi 30-40 kroků. Předpokládá se, že jich bylo více než padesát. Hradební věže se dochovaly i do dnešní doby v ulici Hradební a Jízdecké. Počátkem 20. Století byla provedena dokonalá rekonstrukce jižního úseku hradeb v délce 205 metrů se šesti věžemi.

Obrázek 4: Městské hradby

Pramen: www.centralbohemia.cz

Hlavní nymburské náměstí je posunuto do geometrického středu opevněného Nymburka. Uprostřed se tyčí **morový sloup**, postavený v roce 1717 na paměť obětí velké morové epidemie. Na jeho vrcholku je socha Panny Marie.

Nejvýznamnější budovou náměstí je **renesanční radnice**, která byla postavena ve 14. století na západním nároží východní části jižní strany náměstí. V tomto gotickém domě se radní scházeli až do roku 1526, kdy dům přestal potřebám vzkvétajícího města vyhovovat. Od roku 1526 mohli již konšelé zasedat v nové honosné budově, vystavěné na severním nároží západní strany náměstí. Původní stavba měla bohatou renesanční výzdobu - krásný renesanční štít, vížky a hlavní věž se dvěma zvony a s hodinami. Do náměstí bylo otevřeno podloubí, v 1. patře vystupoval z průčelí renesanční arkýř či pavlač. Portál a průčelí bylo zdobeno malbami, stejně jako klenby pod podloubím. V letech 1631 a 1634 byla poničena Sasy a následně v roce 1639 Švédy. V roce 1686 navíc vyhořela a nebyla téměř opravena. Po velkém požáru v roce 1838 byla nevhodně klasicistně upravena, podloubí zazděno, okna zmenšena a štít omítnut. Zůstal jen historický znak a několik drobných kamenných plastik. V tomto neutěšeném stavu pak zůstala budova dlouhá desetiletí.

V předválečných letech 1936 až 1939 prošla radnice velkou rekonstrukcí pro potřeby tehdejšího okresního úřadu, která alespoň z části nevhodné stavební úpravy napravila.

Do dnešní doby se zachovala štuková výzdoba. V exteriéru domu zůstal zachován původní renesanční kamenný znak města.

Generální rekonstrukce celé radnice a její přístavby podél Boleslavské třídy proběhla v letech 2003-2004. Od roku 2005 v budově sídlí městský úřad.

Z náměstí je také vidět **Labský most**, kde původně stávala až do požáru 1838 Zálabská brána. Tento nový železobetonový most se třemi oblouky a dvěma nosnými pilíři byl postaven na místě původního dřevěného mostu v roce 1912 a byl prvním svého druhu v Čechách. Dřevěný most již od dob založení královského města spojoval oba břehy. Byl však mnohokrát poničen povodněmi a táním ledu, proto musel být nahrazen mostem novým, jaký zde najdeme dodnes. (Řehounek, 1991)

Další významnou památkou je bezpochyby **chrám sv. Jiljí**, vzácná ukázka gotické cihlové architektury, který byl postaven v letech 1280-1380. Jeho štíhlá věž se vypíná do výšky 66 metrů a tvoří spolu s hradbami typickou kulisu města. Původně byl zasvěcen sv. Mikuláši, patronu námořníků, kolonistů a školáků, teprve během třicetileté války byl zasvěcen sv. Jiljí, patronu mrzáků a chudých. Nejstarší částí kostela je presbytář s raně gotickým jižním portálem, který původně sloužil jako hlavní vchod. Bazilikální trojlodí pochází ze 14. století, pravděpodobně z let 1350 - 1369. Současně s trojlodím byla zřejmě postavena i severní cihlová věž, zvaná "červená". Věž byla během staletí několikrát zasažena bleskem, následně vyhořela a její stavba popraskala. Musela být podepřena mohutným pilířem, ve kterém byla vytvořena klenutá brána pro průchod. Do dnešních dnů se zachovala pouze jižní věž, známá jako "bílá", vystavěná z pískovcových kvádrů pravděpodobně za vlády Karla IV.

Chrám byl během své existence často ničen požáry i drancováním za dob třicetileté války. Smutnou událost z té doby připomíná pamětní deska u severního vchodu kostela, když 16. srpna 1634 po dobytí města tímto vchodem vnikli do kostela Sasové a všechny zde ukryté obyvatele města povraždili. Podle dobových pamětí se jednalo přes 200 lidí, včetně žen a dětí. Severní portál je proto na památku krvavého masakru navěky uzavřen.

V 17. století byly barokně upraveny obě věže a interiér kostela. Nejcennější památkou interiéru je kamenná plastika prvního patrona sv. Mikuláše z huti Petra Parlěře (14. stol.). Vybavení chrámu je většinou v barokním stylu, hlavní oltář pochází z roku 1704. Velký oltářní obraz od neznámého autora zobrazuje druhého patrona

kostela - poustevníka sv. Jiljí. Kolem chrámu se rozkládal městský hřbitov, na kterém se pohřbívalo do roku 1787 a zcela zrušen byl až roku 1821.

Městská vodárna je válcová stavba na základech čtvercového půdorysu, kalichovitě rozšířena v horní části. Městu koncem 19. století již přestala stačit kapacita staré vodárny, a tak v rámci celkové modernizace nechalo vybudovat novou v roce 1904 v secesním slohu podle návrhu Osvalda Polívky, spoluautora Obecního domu v Praze. Kulatý železný vodojem je umístěn v nejvyšší části věže: dno je 26,5 m nad terénem, vrchol střechy pak 37 m. Objem nádrže je 412 m³. (Černý, 2000).

Hálkovo městské divadlo patří také k významným památkám města Nymburk. Bylo zřízeno již v roce 1860 a nacházelo se v 1. patře městské radnice. Prkna nymburského divadla, které bylo pojmenováno na počest Vítězslava Háška, hostila přední české herce své doby. Budova divadla, která je známa z dnešní doby, byla vystavěna roku 1934 v kubistickém stylu architektem Jaroslavem Kostkou z Prahy, který byl žákem Josefa Gočára, profesora architektury na Akademii výtvarných umění v Praze. 15. listopadu 1936 byla Jiráskovou Lucernou budova slavnostně otevřena. Od roku 1989 je divadlo v majetku města. (Špinka, 2011).

Pivovar Nymburk hraje pro město významnou roli. Obecní pivovar vznikl již před třicetiletou válkou a tradice pokračuje až dodnes. Zajímavostí je, že funkci správce zde vykonával po skončení 2. světové války až do komunistického puče v únoru 1948 František Hrabal, otec světoznámého spisovatele Bohumila Hrabala, který v Nymburce také prožil dětství a místní pivo Postřižiny si velmi oblíbil. (Plavec, 2010)

Vlastivědné muzeum v Nymburce se chlubí tím, že je jedním z nejstarších muzeí ve Středočeském kraji a nejstarším muzeem nymburského okresu. Založeno bylo totiž již roku 1885. V hlavní budově vlastivědného muzea se nachází výstava věnovaná životu a dílu Bohumila Hrabala a v průběhu roku se zde expozice střídají. Součástí muzea je i bývalá židovská synagoga se stálou výstavou o historii města Nymburk v proměnách věků a expozice z dějin železnice. K vidění je i výstava Dějiny Židů na Nymbursku. (Rozkošná, 2011)

Budova krematoria je uvedena ve výčtu turistických zajímavostí, poněvadž se jedná zřejmě o nejvýznamnější dílo českého architektonického purismu. Harmonická stavba výrazných pravidelných geometrických tvarů vznikla v letech 1922 podle

projektu architekta Bedřicha Feuersteina. Ve vnější kompozici krematoria se střídají bílé hranaté zaoblené plochy – hranoly a kulaté sloupy, interiér zase odkazuje na kubistický styl. V roce 1996 se zde i zčásti natáčel film režiséra Zdeňka Svěráka - Kolja. (www.csfd.cz)

4.2 Vztah známých osobností k městu Nymburk

Ve městě Nymburk se narodilo či v něm pobývalo několik osobností národního, ale i světového významu. Mezi ně patří např. spisovatelé Bohumil Hrabal a Božena Němcová, hudební skladatel Bohuslav Matěj Černohorský nebo herec a režisér Miroslav Macháček.

Bohumil Hrabal

Světověznámý spisovatel se do města přestěhoval s rodiči v roce 1917, kdy jeho nevlastní otec František (Francin) Hrabal získal místo správce pivovaru. V Nymburce absolvoval Hrabal základní školu a reálné gymnázium, které si o dva roky prodloužil, když opakoval primu a kvartu. Učení ho nebavilo vyjma náboženství a hudební výchovy, nedovedl se učit, měl velké problémy s učiteli i spolužáky. Se světem velké literatury se setkal až po maturitě – ve věku dvaceti let – a plně propadl jejímu kouzlu, což je patrné z veršů z jeho prvotních básnických pokusů, které vycházely v Nymburských listech. Snažil se v nich vyjádřit své nálady, pocity a myšlenky. Roku 1935 odešel studovat práva do Prahy. Na město Nymburk, kde prožil Hrabal nejkrásnější roky života, tedy dětství, dospívání a mládí nikdy nezapomněl. Nymburk se stal hlavním městem jeho života, přestože se zde nenarodil, ani tady většinu času nežil, nenapsal tu svá stěžejní díla a ani tu nezemřel. I toto krátké období života strávené v malém městečku na břehu Labe vytvořilo základní fond Hrabalovy tvorby. Do města se vrací ve svých vzpomínkových prózách jako je Městečko, kde se zastavil čas, Postřižiny, Krasosmutnění a Harlekýnové milióny. Hrabal byl i znalcem nymburské historie. Není prý lepší knížka o Nymburku a okolí než jeho Historický a poetický průvodce. Hrabal miloval Nymburk, i když tam ve všech dobách neměl na různých ustlání. Byly dokonce doby, kdy ho představitelé města odmítali a kdy se za něho styděli. I přesto zůstal městu věrný a nikdy na něj nepřestal myslet.

Důležitá spisovatelka období národního obrození byla **Božena Němcová**, která se do města dostala s manželem v rámci putování po česko-německých městech. I když se v Nymburce Božena Němcová necítila dobře, protože se často dostávala do konfliktů s místní honorací, na město nezanevřela.

Z Nymburka pochází Němcové autobiografická knížka „Kávová společnost“, karikující poněmčený jazyk maloměstských paniček 19. století. Z postav vyšších vrstev je patrná jejich povýšenost, hrdost. Je slyšet jejich špatná němčina, úzký horizont, ohraničené zájmy nejnudnějších klepů. Němcová se ale v nymburských jen nezklamala. Vedle pomlouvačné společnosti městských dam, jež na Němcovou pohlížely s patra, byl tu celý kruh upřímných přátel spisovatelky, horlivých vlastenců. (www.muzeumbn.cz)

4.3 Analýza potenciálu cestovního ruchu Středočeského kraje

4.3.1. Význam rajonizace cestovního ruchu

Členění území České republiky má u nás dlouhou tradici. Myšlenka vypracování první rajonizace cestovního ruchu jako odezvy na růst úrovně a společenského postavení lidí, se zrodila již ke konci padesátých let minulého století. Bohatý přírodní, historický i kulturní potenciál předurčovat Českou republiku k intenzivnějšímu využití cestovního ruchu, který se stal základem pro vytvoření kvalitních infrastrukturních zařízení, a vytvoření adekvátních ubytovacích kapacit umožňovalo jeho zhodnocení.

V 60. letech byla na podnět tehdejšího vrcholného orgánu vypracována Státním ústavem pro rajónové plánování „Rajonizace cestovního ruchu“, která se stala závazným dokumentem pro zainteresované orgány státní správy při řízení a rozvoji cestovního ruchu v tehdejší Československu. Důraz byl kladen především na přírodní a antropogenní podmínky. Pro účely klasifikace byly rozčleněny do 5 hlavních skupin:

- Přírodní podmínky
- Vybavenost
- Podmínky vytvořené člověkem
- Doprava

- Negativní vlivy

Výsledkem dokumentu bylo rozdělení lokalit na:

- 1, území s převahou podmínek vhodných pro cestovní ruch a rekreaci
- 2, území s převahou podmínek nevhodných pro cestovní ruch a rekreaci.

Na území České republiky bylo vymezeno 47 oblastí cestovního ruchu.

V současné době nahradil tzv. geografický přístup z 50. let přístup marketingový, který vychází z pragmatické potřeby propagace turistické nabídky území na národní, popř. regionální úrovni. Cílem je vytvořit konkurenceschopný turistický produkt pomocí místních a regionálních aktérů.

Prvním krokem rajonizace je vymezení *urbanizovaných prostorů*. Za ty se považují území, kde hustota obyvatelstva je vyšší než 300 obyvatel na km² a obce s vyšším počtem obyvatel než 20 000 osob, přestože nedosahovaly požadované hustoty zalidnění. Dalším geografickým celkem jsou *velkoplošné pískovcové skalní útvary*, které byly vymezeny na základě geomorfologického členění ČR a pomocí podkladů Turistického atlasu ČR. Patří sem např. Broumovské stěny nebo Adršsko-teplické skály.

Vertikální členitost reliéfu sloužila jako základní kritérium pro vymezení *horské krajiny*. ČR lze na základě geneze, vzhledu a stáří rozdělit do 5 skupin typů reliéfů. Jsou jimi:

- Akumulační roviny (území tvořená nezpevněnými usazeninami-údolní nivy, říční terasy 0-30 m)
- Sníženiny (pánve, kotliny, brázdy, brány 0-30 m)
- Pahorkatiny s členitostí 30-75m nebo 75-150 m
- Vrchoviny – ploché 250-200 m a členité 200-300 m
- Hornatiny ploché 300-450 m a členité 450-600 m

Venkovské krajiny s minimálním předpokladem pro cestovní ruch jsou území, kde podíl potenciálních rekreačních ploch dosahuje intervalu 0-19,9 % na rozloze obce. Do této skupiny se také řadí území zatížená povrchovou těžbou.

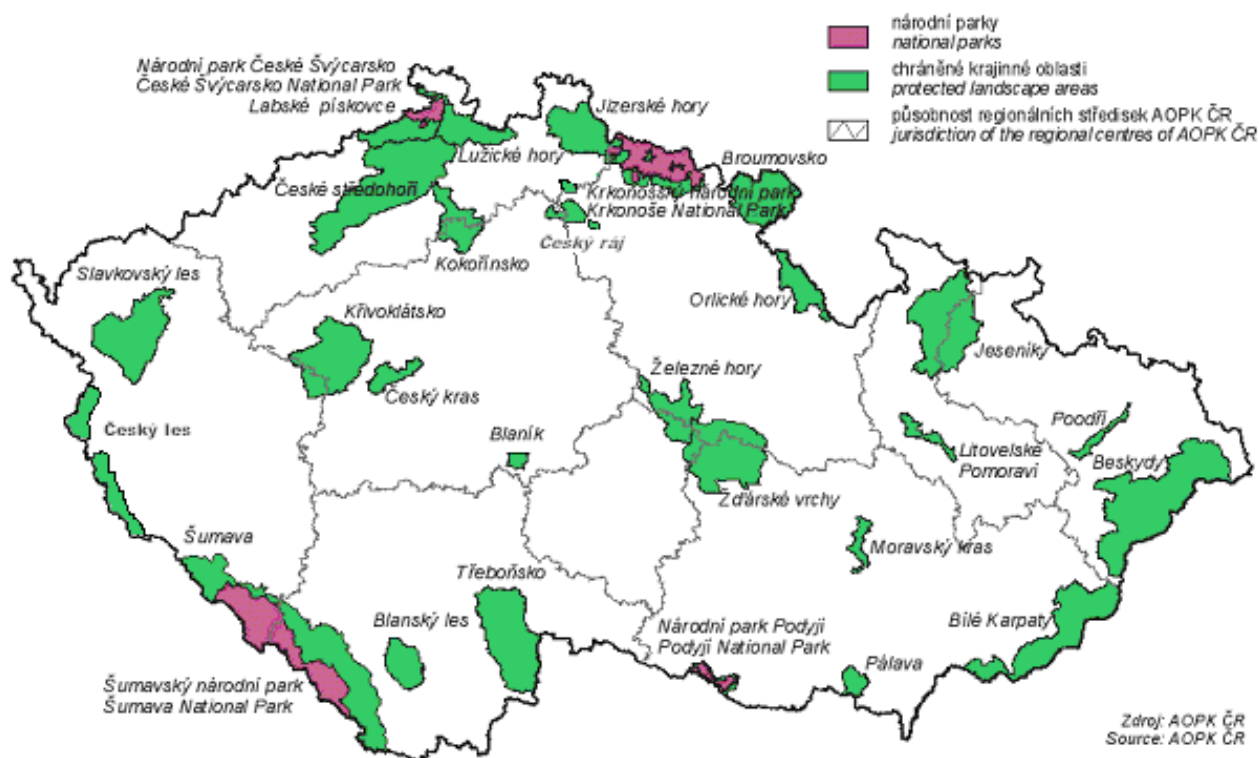
Venkovské krajiny s průměrnými předpoklady pro cestovní ruch jsou obce s rekreačními plochami mezi 20-49,9%

4.4 Vymezení cestovního ruchu v rámci Středočeského kraje

Středočeský kraj se nachází v centrální části české kotliny a je velmi dobře dostupný jak z okolního středoevropského prostoru (především Polska, Německa, ale i Rakouska), tak z regionů České republiky. Území kraje sice nedisponuje vysoce atraktivní horskou krajinou, jakou můžeme najít v nedalekých Krkonoších, ale svou polohou vytváří bezprostřední i vzdálenější zázemí hlavnímu turistickému cíli-Praze, což je považováno za velkou výhodu regionu jak pro Prahu, tak pro celý Středočeský kraj.

Na území kraje se nachází především velkoplošná chráněná území, která jsou znázorněna na mapě viz níže. Řadí se mezi ně: Křivoklátsko (součást biosférické rezervace UNESCO), Kokořínsko (pozoruhodné skalní útvary tzv. pokličky), Český kras (nejrozsáhlejší jeskynní systém v Čechách s Koněpruskými jeskyněmi), který patří hned po horských oblastech k nejvíce navštěvovaným přírodním zajímavostem, Český ráj (geopark disponující pískovcovými skalními útvary je součástí kulturního a přírodního dědictví UNESCO) a hora Blaník. Přírodě blízkých území bez zvláštního ochranného statusu, tedy přírodních parků, je zde 7,2 %.

Obrázek 5: Velkoplošná chráněná území ČR

Pramen: www.businessinfo.cz

Turisticky velmi atraktivní jsou také celoplošná chráněná území, mezi něž patří národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky.

Ve Středočeském kraji se mezi nejvýznamnější řadí:

Karlštejn – skalnatý kaňon řeky Berounky a středověký monument hradu, který se těší velkému zájmu turistů, v roce 2005 jej navštívilo přes 280 000 zájemců.

- Týřov – bohatá společenstva rostlin a živočichů v rámci CHKO Křivoklátsko
- Koda – krasová rokle v CHKO Český kras
- Drábkov – Albertovy skály u Slapské vodní nádrže
- Libický luh – lužní porosty mezi řekami Cidlina a Labe
- Větrušická rokle – skalní rokle spadající do vltavského kaňonu

Nejen přírodní, ale i kulturní a historické památky zde mají solidní základnu.

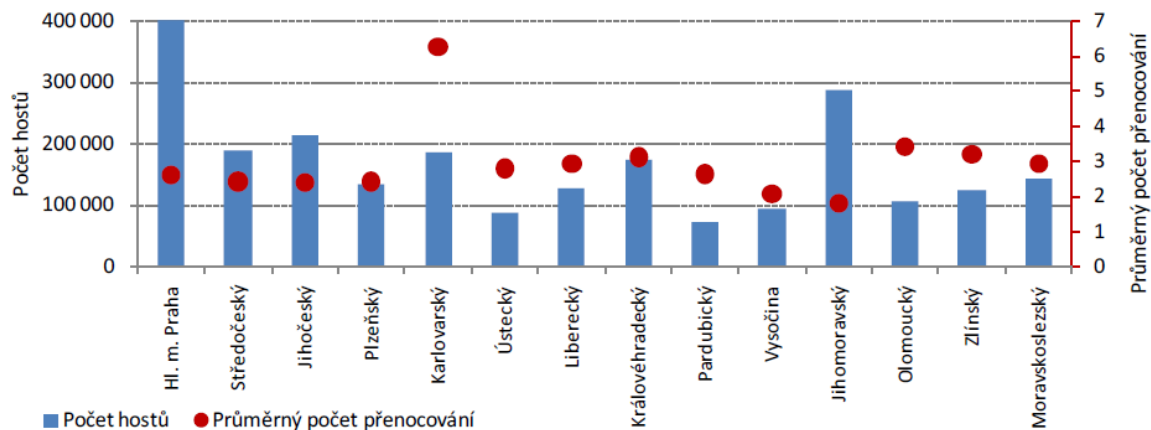
Na seznamu UNESCO je zapsané historické jádro středověkého města Kutná Hora včetně gotického chrámu Sv. Barbory a kostel Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci. Spolu s městem Kolínem je Kutná Hora také městskou památkovou rezervací a místem, které navštěvuje ročně přes 250 000 turistů. V kraji bylo dále vyhlášeno 34 městských památkových zón, 10 vesnických památkových rezervací a 26 vesnických památkových zón. Celkem 23 objektů v regionu Středních Čech je označeno za národní kulturní památku, což je třetí nejvyšší počet v rámci všech krajů České republiky.

Ve středočeském kraji se nalézají vysoká koncentrace hradů. Mezi nejvýznamnější z nich patří: Karlštejn, Český Šternberk, Kokořín či Křivoklát. Znamé zámky jsou Veltrusy, Kačina či Konopiště. Nachází se zde i nespočet zřícenin, tvrzí, kostelů a poutních míst jako např. Sázavský klášter či kostel Nanebevzetí Panny Marie.

Kraj je bohatý také na technické památky, z kterých stojí za zmínku např. rudné doly u Příbrami, městská opevnění v Nymburce, Kouřimi či Rakovníku, památník obětem holocaustu v Lidicích a velké množství rozhleden po celém kraji.

Celková návštěvnost Středočeského kraje, tedy počtem hostů v hromadných ubytovacích zařízeních se řadí mezi průměr České republiky. V průběhu 2. čtvrtletí roku 2011 přijelo dle výzkumu Českého statistického úřadu do hromadných ubytovacích zařízení celkem 190 797 návštěvníků. Ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku se počet hostů zvýšil o 9,7 %. Středočeský kraj byl v pořadí třetí.

Graf 1: Počet hostů a průměrný počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních podle krajů ve 2. čtvrtletí 2011

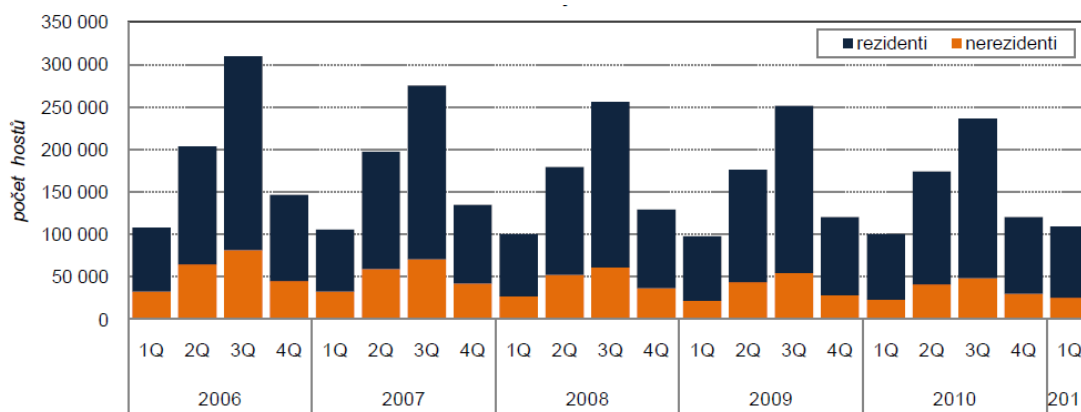
Pramen: www.czso.cz

Cestovní ruch je ve Středočeském kraji zaměřen jak na tuzemské návštěvníky přijíždějící z celé ČR, tak i na zahraniční turisty, kteří krajem pouze projíždí a jsou ochotni strávit v regionu nějaký čas. Turisté, kteří cestují do Prahy a preferují ubytování mimo hlavní město, jsou zahrnuti do statistického výzkumu. V kraji se také projevuje fenomén příměstské rekreace, kdy obyvatelé Prahy často vyjíždí do okolí a tráví v regionu krátkodobý pobyt. Tento jev je v ČR naprosto výjimečný. Turisté často odjíždějí na chaty, které byly vytvořeny v době totalitního režimu, kdy se lidé snažili na víkendy odjet pryč z hlavního města.

Tabulka 2. zobrazuje vývoj návštěvnosti ve Středočeském kraji od roku 2006 do 1. čtvrtiny roku 2011. Patrný je pokles stavu tuzemských návštěvníků regionu a to především ve 3. kvadrantu. U ostatních můžeme konstatovat, že je stav téměř neměnný.

Z tabulky můžeme také vyčíst pokles návštěvnosti regionu u zahraničních turistů, který však není markantní.

Graf 2: Čtvrtletní vývoj návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení ve Středočeském kraji v letech 2006 až 2011

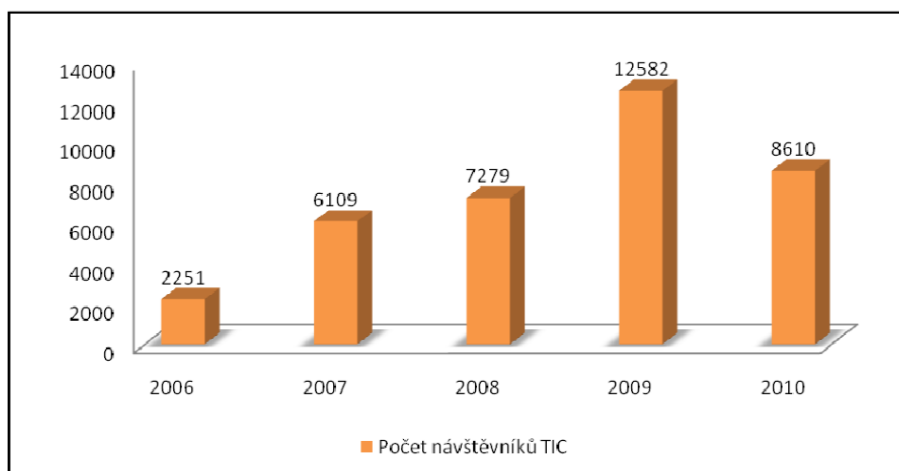
Pramen: www.czso.cz

4.5 Analýza potenciálu cestovního ruchu města Nymburk

Město Nymburk, ležící ve Středočeském kraji, nabízí turistům vhodnou kombinaci sportovního vyžití a historických památek. S ohledem na svou velikost disponuje bohatým společenským a kulturním děním ve městě i v okolí.

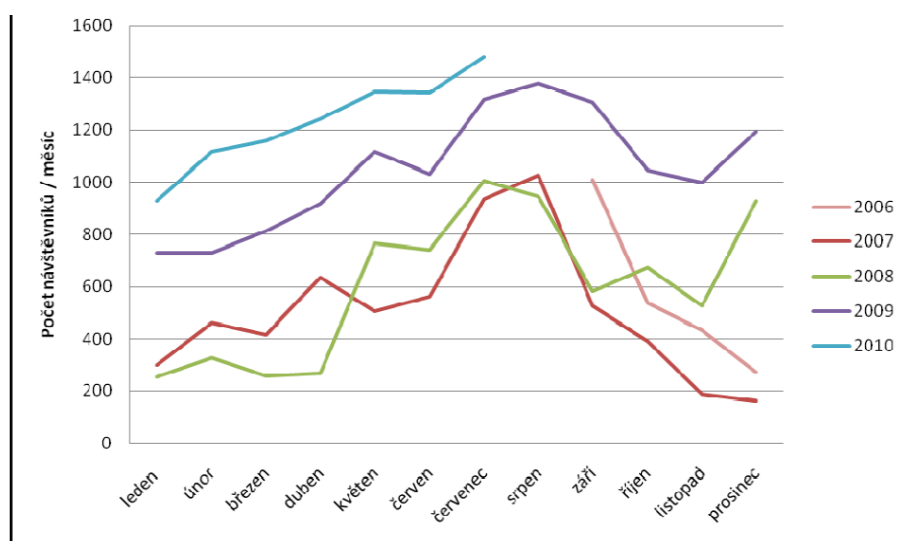
Zájem o návštěvu města stále stoupá, jak dokládá graf vytvořený turistickým informačním centrem v Nymburce. Vytvořen byl do července roku 2010, proto je nárůst v roce 2010 tak malý. Celkově je však patrný nárůst o velký počet návštěvníků a to i ze zahraničí. Turistické informační centrum sleduje kategorii monitorování zahraničních návštěvníků až od roku 2009, proto výsledek není zatím reprezentativní. Jejich celkový počet činí dle statistik zhruba 4 % z celkového počtu návštěvníků.

Graf 3: Celkový počet návštěvníků TIC v Nymburce v letech 2006 - 2010

Pramen: www.czso.cz

Graf 4: Počet návštěvníků TIC města Nymburk v letech 2006 - 2010

Pramen: www.czso.cz

V dalším grafu je patrný nárůst návštěvnosti. Každým rokem přibývá turistů především v období letní sezóny v měsících červenec a srpen, ale i měsíc květen začal být oblíbeným pro trávení volného času v Nymburce a jeho okolí. Nárůst je také patrný v měsíci prosinci, kdy návštěvníci města uspokojují svou poptávku po určitých výrobcích a službách právě zde a historické a kulturní památky jim zpříjemňují pobyt.

4.6 Základní informace o městě Nymburk

Město Nymburk je obec s rozšířenou působností (ORP). V jeho správním obvodu se nachází 39 obcí, v nichž k 1. lednu 2010 žilo 38 000 obyvatel. Na severovýchodě sousedí s ORP Jičín, na jihozápadě s ORP Český Brod, na jihovýchodě s ORP Poděbrady, na jihu s ORP Kolín a na západě s ORP Lysá nad Labem.

Správní obvod obce s rozšířenou působností Nymburk je vymezen obcemi: Bobnice, Budiměřice, Čilec, Dvory, Hořany, Hořátev, Hradištko, Hrubý Jeseník, Chleby, Chrást, Jíkev, Jizbice, Kamenné Zboží, Kostelní Lhota, Kostomlátky, Kostomlaty nad Labem, Košík, Kovanice, Krchleby, Křinec, Loučeň, Mcely, Milčice, Netřebice, Nový Dvůr, Nymburk, Oskořínek, Písty, Rožďalovice, Sadská, Seletice, Straky, Třebestovice, Velenka, Vestec, Všechlapy, Zbožíčko, Zvěřinec, Žitovlice.

Nymburk patří svou rozlohou a počtem obyvatel k průměrným obvodům ve Středočeském kraji. Obce Nymburk a Sadská mají statut města, což znamená, že se zde nachází pověřený obecní úřad. Po stanovení předsedou Poslanecké sněmovny ČR se staly obce Loučeň a Křinec městysem.

Obrázek 6: Obec s rozšířenou působností Nymburk

Pramen: www.czso.cz

4.7 Mikroregion Nymbursko

Město Nymburk je zároveň členem dobrovolného sdružení obcí Mikroregion Nymbursko, který vznikl na základě souhlasu zastupitelstev jednotlivých zúčastněných obcí v roce 2004 a zahrnuje 18 správních obcí Nymburského okresu. Jedná se o obce: Bobnice, Budiměřice, Dvory, Hořany, Chrást, Jíkev, Jizbice, Kamenné Zboží, Kostomlátky, Kostomlaty nad Labem, Krchleby, Nymburk, Oskoříněk, Písty, Straky, Všechlapy, Zbožíčko a Žitovlice viz příloha 1.

Mikroregiony jsou v ČR často vytvářeny za účelem získání podpory pro čerpání prostředků ze státních fondů a fondů EU. Problematika řešení obcí je většinou finančně náročná, že by ji obce nebyly schopny řešit vlastními prostředky, proto se dobrovolně sdružují do mikroregionů. Mají tak větší šanci získat finanční prostředky z podpůrných programů.

Nymburský mikroregion vznikl na základě řešení problematiky obcí, která je v souladu s rozvojovou koncepcí Středočeského kraje.

4.7.1. Charakteristiky mikroregionu Nymbursko

Mikroregion Nymbursko je orientován převážně v severní až severozápadní části bývalého okresu Nymburk. 15 obcí z 18 tvoří kompaktní celek a 3 obce jsou umístěny samostatně. Jižní hranici tvoří řeka Labe. Ostatní hranice jsou tvořeny obcemi. Plocha území mikroregionu činí 135,59 km².

Dominantní postavení má město Nymburk, kolem kterého je soustředěno území mikroregionu, viz příloha.

Mikroregion se svou velkou plochou rozprostírá v úrodném Polabí a tak není divu, že 84 % rozlohy tvoří zemědělská půda, což je mnohem více, než je republikový průměr, který představuje pouhých 54%.

Mikroregion je také charakteristický vyšším věkovým průměrem, nižší mírou vzdělanosti a úbytkem obyvatelstva. Specifickým rysem je také vyšší hustota obyvatelstva, která činí 170 obyvatel/km². V porovnání s celorepublikovým průměrem je o 41% vyšší. (zdroj:mikroregion-nymbursko.cz)

Přesun do strategicky výhodněji položených obcí, zejména do Nymburka a dojížděnkou za prací mimo region, především do Prahy, je typickým jevem. Nymburk má dominantní postavení i na poli kulturním, historickém, společenském a sportovním. Veškerá kapacita ubytovacích a stravovacích zařízení je také soustředěna do Nymburka. Pouze obec Krchleby nabízí ubytovací možnosti. Mikroregionem prochází známá Polabská cyklostezka, která je součástí „Modré stezky“ vedoucí z Drážďan do Pardubic.

Nezaměstnanost v mikroregionu se dlouhodobě drží v rozmezí 9,0 – 9,05 %.

Nachází se zde 5 základních škol a 4 střední školy (Gymnázium, Střední zdravotnická škola, Střední odborné učiliště STRAVON a Střední odborná škola).

Mikroregion disponuje dále nemocnicí, poliklinikou a čtyřmi domy s pečovatelskou službou v Nymburce.

Regionální Poradenské a Informační Centrum APIS Nymburk spol. s.r.o. vytypovalo okruhy problémů vhodných pro řešení. Při výběru se vycházelo z požadavků jednotlivých obcí, jejich finančních možností, připravenosti a možnosti podpory financování z jednotlivých podpůrných programů.

Schválené okruhy témat s nejvyšší prioritou byly následující:

1, Výstavba splaškové kanalizace a čerpání odpadních vod

Voda na Labi je hodnocena jako velmi znečištěná, jakost vody není dobrá a to negativně ovlivňuje životní prostředí regionu. Vytvoření kanalizačního systému v obcích je jednou z priorit podporovaných Evropskou unií.

2, Výstavba veřejného vodovodu

Evropská unie i státní orgány podporují projekty zlepšující kvalitu spodních vod, jejichž stav je v mikroregionu velmi špatný

3, Výstavba a rekonstrukce místních komunikací

Pro vytvoření lepší technické infrastruktury obcí je možné žádat z operačního programu Doprava.

4, Výstavba cyklostezek

Programy Evropské unie se zabývají propagací cestovního ruchu a revitalizací kulturních památek. Vytvořením nových cyklostezek se mikroregion nejen zviditelní, ale může se tak dosáhnout i lepšího propojení.

4.8 Charakteristika služeb ve městě Nymburk

4.8.1. Doprava

Město Nymburk má vynikající polohu, které si váží většina rezidentů. Leží na řece Labi, v úrodné Polabské nížině a na trase řady významných komunikací. Městem prochází silnice 1. třídy, ale je také důležitým dopravním uzlem. Též vodní cesta na Labi hraje neméně důležitou roli. Místní letiště je zaměřeno na dopravu ultralightů a malých letadel. MHD je zajišťováno jednou linkou.

4.8.2. Silniční doprava

Základní komunikační skelet je tvořen silnicí I/38, která slouží jako významná dopravní tepna spojující dálnici D11 a D1. Mezinárodně má význam zejména pro nákladní přepravu, v regionálním hledisku je spojnici severočeského, středočeského a jihomoravského území. Její trasa je následující: Jestřebí – Mladá Boleslav – Bezděčín – Nymburk – Poděbrady – Kolín – Kutná Hora – Čáslav – Havlíčkův Brod – Jihlava – Kasárna – Znojmo – Hatě – Rakousko.

Další důležitá spojení města s regionem představují silnice II. a III. třídy.

Celková délka místních komunikací ve městě přesahuje hodnotu 70 km.

Jak vyplývá ze strategie rozvoje města Nymburk pro rok 2011- 2020, technický stav místních komunikací a chodníků je obecně identifikován jako nevyhovující, způsobený opotřebením či zásahy do inženýrských sítí.

V plánu je vybudování bezbariérových přechodů na hlavní pěší trase (hlavní nádraží – náměstí).

4.8.3. Železniční doprava

Nymburk patří mezi nejvýznamnější železniční uzly Středočeského kraje. Hlavní tratí je dvoukolejná elektrifikovaná trať číslo 231: Praha – Lysá nad Labem – Kolín. Město se nachází na důležitém spojení mezi Prahou a Hradcem Králové (číslo 20: Velký Osek - Hradec Králové – Choceň). Denně tuto trasu využívá vysoké procento občanů města, především kvůli dojíždění za prací. Nymburkem dále prochází trasy

číslo: 060 Nymburk – Poříčany, 061 – Nymburk – Jičín, 071 – Nymburk – Mladá Boleslav.

Nymburk disponuje dvěma nádražími, hlavní nádraží se nachází nedaleko centra obce, stanice Nymburk město je situována v západním sousedství historického jádra.

Železniční uzel je také jedním z největších seřaďovacích stanic, který zajišťuje řazení nákladních vlaků.

V blízké době čeká Nymburské nádraží kompletní přestavba za 81 miliónu Kč. Jedná se především o rekonstrukci nádražní budovy, která bude výrazně rozšířena.

Projekt dále počítá s vytvořením restaurace a úschovny zavazadel, které v objektu doposud chyběly.

Obrázek 7: Vizualizace nového nádražního komplexu

Pramen: www.nymbursky.denik.cz

4.8.4. Letecká doprava

Směrem na jihovýchod od města Nymburk se nachází malé polní letiště. Díky své poloze je skvělým východiskem k návštěvě Polabí. Pro obchodní účely je však letiště bezvýznamné. Plocha letiště slouží především ke sportovním účelům, ale i pro zemědělce, letecké školy nebo pro zájmovou činnost aeroklubů.

4.8.5. Městská hromadná doprava

Ve městě existuje pouze jedna linka autobusové dopravy, která objíždí celé město (viz příloha č. 2). Linka zajišťuje spojení výrobních závodů na jihozápadním

okraji města s centrem. Dále pak dopravuje občany ke hřbitovu, na polikliniku, na autobusové a železniční nádraží a zajíždí k objektům občanské vybavenosti (hypermarket Albert). Linka je zajištěna 17 spoji operujícími mezi hodinami 4:45 - 15:30 ve všedních dnech. Autobusová doprava je zajišťována společností ČSAP, s.r.o. Nymburk.

4.8.6. Vodní doprava

Vodní doprava má v Nymburce již dlouhou dobu vybudovanou tradici a je pro město vzhledem k jeho poloze na řece Labi významná. Leží na kanalizovaném úseku Ústní nad Labem – Chvaletice.

Zkušenosti z roku 2002 ukázaly, že labská vodní cesta není dostatečně vybavena ochrannými přístavy, proto byla v listopadu 2005 započata stavba kvalitní povodňové ochrany plavidel, která má zabránit stržení plavidel říčním proudem způsobeným povodněmi. Projekt byl spolufinancován z rozvojového regionálního fondu prostřednictvím Operačního programu infrastruktura a modernizace vodních cest.

Projekt má mimo jiné zvýšit bezpečnost staveb nacházejících se v korytě vodního toku a jeho bezprostřední blízkosti.

Popis projektu:

Zahájení realizace: listopad 2005

Ukončení realizace: srpen 2006

Cena projektu:

- Celková cena s DPH: 18,3 mil. Kč
- Financování z ERDF (Evropský regionální rozvojový fond): 41 %
- Financování z SFDI (Státní fond dopravní infrastruktury): 59%

Jeho stavba trvala do srpna 2006. Celková cena projektu s DPH činila 18,3 mil. Kč. Z ERDF bylo financováno 41%.

Základní parametry stavby

- 10 ks vázacích kruhů po obvodu přístavního bazénu
- Úprava přístavního bazénu
- Vytvoření nástupiště osobních lodí
- Rekonstrukce osvětlení

Účelem projektu je vytvoření bezpečné ochrany plavidel v období velkých vod, eliminace rizika plynoucího z možného utržení plavidel pro stavby v korytě vodního toku, zlepšení podmínek pro přistávání osobních lodí a malých plavidel za běžných plavebních stavů.

Obrázek 8: Přístav Nymburk

Pramen: www.rvccr.cz

4.8.7. Cyklistická doprava a cykloturistika

Vzhledem k rovinatému charakteru Polabí hraje cykloturistika v území významnou roli. Celý region je protkaný hustou sítí cyklistických tras. Díky nenáročnému rovinnému terénu umožňuje rekreační turistiku všem věkovým skupinám. Přímo městem prochází 6 cyklotras. Následující výčet popisuje přehled nejvyužívanějších cyklotras v blízkosti města Nymburk.

Cyklotrasa č. 24 Mělník - Brozánky - Špindlerův Mlýn (250 km)

Nejoblíbenější část Labské cyklostezky z Mělníka do Špindlerova Mlýna je úsek Nymburk - Poděbrady - Libice nad Cidlinou.

Trasa je po celé své délce asfaltovaná, je vhodná a často využívaná in-line bruslaři a vede po obou březích řeky Labe. Je tedy možné jednu cestu zvolit po levém břehu řeky (trasa č. 0019 viz níže) a zpět po pravém. Trasa začíná pod mostem u parkoviště v blízkosti náměstí a vede do parku Pod hradbami, kde je možné prohlédnout si středověké opevnění v celé své kráse i se siluetou kostela sv. Jiljí. Následuje pak příjezd k elektrárně, kde je možné přejít na druhý břeh nebo pokračovat po levém břehu k veslařskému klubu Veslák s lanovým centrem a horolezeckou stěnou k chatové osadě Babín. Lesnatými úseky se pak přijíždí do Poděbrad, kde je možný odpočinek v několika restauracích přímo na nábřeží. Trasa končí u soutoku řeky Cidliny s Labem v Libici nad Cidlinou. Nachází se zde 2 restaurace pod širým nebem.

Trasa pak pokračuje přes Kolín, Pardubice, Hradec Králové, Dvůr Králové do Špindlerova Mlýna.

Cyklotrasa č. 14 Rožďalovice – Hrádek nad Nisou (123km)

V nedaleké blízkosti je možné napojit se na trasu č 14, která začíná v Rožďalovicích. Cyklostezka vede přes typické polabské vesnice: Bobnice, Oskořínek či Hrubý Jeseník. Zde je možné navštívit rozhlednu Romanka, v Křinci stojí za prohlídku zámek a kostel Sv. Jiljí. V Křinci začíná dále cyklotrasa č. 143 a trasa č. 14 pokračuje do Rožďalovic. Zde se doporučuje udělat odbočku k nedalekému Bučickému mlýnu, který se stal součástí projektu Natura 2000 (soustava biologicky chráněných území sloužící k zachování ohrožených druhů a přírodních stanovišť). V samotných Rožďalovicích se doporučuje shlédnout kostel Sv. Havla a roubený dům s podloubíčkem. Zde již trasa opouští nymburský okres a vede přes Hasinu do vesnice Dětenice, kde je veřejně přístupný zámek a vyhlášená středověká krčma.

Cyklotrasa č. 0019 Nymburk – Kostelec nad Labem (59 km)

Cyklostezka se nachází na levém břehu řeky Labe. Je po celém úseku vyasfaltovaná a tudíž je vhodná i pro in-line bruslaře podobně jako cyklotrasa č. 24 na

pravém břehu, na kterou je možné se napojit v Nymburce. Trasa vede anglickým parkem kolem hotelu Ostrov, dále míří k slepému rameni Labe, tzv. Remanence, až ke sportovnímu centru Tyršák. Stezka pokračuje přes vesnice Kovanice a Chvalovice do Poděbrad stále po břehu řeky.

V Poděbradech je možné po stezce pokračovat do Kostelce nad Labem přes města Čelákovice, Lázně Toušeň, Brandýs nad Labem.

Další trasy na Nymbursku:

Cyklotrasa č. 0037 Čachovice- Káraný (30 km)

Cyklotrasa č. 0124 Tatce – Chválovice (14 km)

Cyklotrasa č. 143 Křinec – Vojtěchov – Jestřebice (61 km)

Projekt vytvořený za pomoci Evropské unie

10. května 2011 byl slavnostně otevřen úsek 3. a 4. části Cyklostezky Labe. Stavba byla zahájena v září roku 2010 a dokončena v dubnu 2011. Tento projekt se řadí k nejvýznamnějším ve městě.

Jedná se o dva kilometry dlouhý úsek s asfaltbetonovým povrchem, který je osázen lavičkami, stojany na kola a informačními tabulemi (viz obrázek níže). Nový úsek začíná v ulici Na Tržišti a končí 150 m za mlýnem Bašta. V rámci projektu bylo také vystavěno dětské hřiště, které se nachází na začátku stezky. Město Nymburk tímto projektem získalo ocenění od společnosti Labská stezka za zbudování první bezbariérové obouřezní cyklostezky ve Středočeském kraji.

Popis projektu:

Výzva č 38.

Oblast podpory 2.2. –Veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu

Celkové náklady: 7 500 000 Kč

Z toho z dotace z Regionálního operačního programu: 6 400 000

Městský rozpočet: 1 100 000

(www.dotaceonline.cz)

Obrázek 9 Informační tabule Labská stezka

Pramen: Vlastní zpracování

4.9 SWOT analýza

SWOT analýza je metoda, pomocí které je možno identifikovat silné (Strengths) a slabé (Weakness) stránky, příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats). Je zároveň vysoce efektivní pomůckou pro zjištění potřebných změn projektu, skutečného stavu, či případných rizik a nezbytných kroků pro přeměnu slabých stránek v silné.

SWOT analýza bývá součástí strategických dokumentů, protože v sobě zahrnuje prvky strategické analýzy. Představuje metodu kvalitativního vyhodnocení veškerých relevantních stránek definovaného tématu. (Mareš, Rošický, 2006)

Základem metody je ohodnocení jednotlivých faktorů, které jsou definovány čtyřmi proměnnými.

Silné a slabé stránky lze identifikovat jako vnitřní faktory, příležitosti a hrozby jako vnější faktory.

Obrázek 10: SWOT analýza

Pramen: Vlastní zpracování

SWOT analýza je vytvořena na základě podkladů strategie rozvoje města Nymburk na léta 2011 – 2020 zpracovaných soukromou firmou Nexia AP a.s. a za pomoci expertního posouzení pracovníkem městského úřadu odboru rozvoje a investic, který napomohl vytýčit nejdůležitější body potřebné pro Fullerovu trojúhelníkovou matici.

4.9.1. SWOT analýza cestovního ruchu města Nymburk

SILNÉ STRÁNKY

- Přítomnost řady kulturních institucí
- Rozvoj cykloturistiky
- Množství cyklotras a inline stezka
- Výhodná poloha v blízkosti Prahy
- Pořádání kulturních akcí
- Možnost sportovního vyžití
- Významné osobnosti mající vliv na město

- Široká nabídka zařízení pro trávení volného času
- Kvalitní informační portál městského úřadu
- Dobrá dopravní dostupnost
- Přítomnost turistického informačního centra
- Kvalitní služby cestovního ruchu (ubytování, stravování, doprava, TIC)

SLABÉ STRÁNKY

- Minimální návštěvnost v mimosezónním období
- Město navštěvují dominantně pouze krátkodobí návštěvníci
- Nesoulad mezi jednotlivými organizačními útvary města při realizaci politiky cestovního ruchu ve městě
- Nízká míra spolupráce mezi jednotlivými aktéry v cestovním ruchu ve městě
- Absence reprezentativních a kapacitně dostatečných prostor pro pořádání plesů a jiných kulturních akcí
- Absence podrobného monitoringu návštěvnosti turistických atraktivit města ze strany městského úřadu
- Chybějící kvalitní marketingová strategie propagace města
- Nedostatečná kapacita parkovací infrastruktury
- Přeplněnost hlavních cyklostezek na vrcholu sezóny
- Nízká míra aktivity ve snaze o získání dotací na opravu památek a přístup k nim

PŘÍLEŽITOSTI

- Pokračující propagace města, účast na veletrzích cestovního ruchu
- Vytvoření produktových balíčků pro různé cílové skupiny
- Možnost využití potenciálu Labe
- Úspěch basketbalového klubu Nymburk v evropských soutěžích a s tím spojená publicita města
- Zvýšení zájmu o cykloturistiku v regionu
- Zvýšení zájmu o kulturní akce pořádané městem
- Zkvalitnění zázemí cyklotras

- Podpora projektů v oblasti cestovního ruchu a památkové péče, získání dotací
- Nové webové stránky pro účely cestovního ruchu

HROZBY

- Úpadek zájmu o cykloturismus v regionu vinou přeplněnosti hlavních cyklotras a nedostatečnosti hlavních cyklotras a úrovně dopravní infrastruktury
- Pokles zájmu o kulturní a společenské akce pořádané městem
- Zhoršení technického stavu některých kulturních a historických objektů
- Neúspěch v zajištění podpory cestovního ruchu a památkové péče z dotačních titulů
- Hrozící nedostatek kvalitních ubytovacích kapacit v souvislosti s rozvojem cestovního ruchu ve městě
- Zánik rekreační dopravy na Labi
- Snížení výdajů na propagaci a cestovní ruch a památkovou péči v důsledku propadu příjmů městského rozpočtu

Maticová SWOT analýza

Účelem této analýzy není určit jakýkoliv druh silných nebo slabých stránek, příležitostí a ohrožení, ale zaměřit se na vyzdvížení těch, které mají strategický význam.

Je tedy nutné vymezit faktory, které ovlivňují funkci podniku a určit významnost jednotlivých faktorů. Zároveň se musí ohodnotit jejich dopad na výběr strategie. (Rolínek, 2004).

Určení nejvýznamnějších faktorů:

Silné stránky

1. Dobrá dopravní dostupnost
2. Výhodná poloha
3. Přítomnost kulturních institucí
4. Možnost sportovního vyžití

Slabé stránky:

5. Nedostatek ubytovacích kapacit
6. Minimální návštěvnost mimo sezónu
7. Nedostatečná kapacita parkovací infrastruktury
8. Chybějící kvalitní marketingová strategie propagace města

Příležitosti:

9. Podpora projektů v oblasti cestovního ruchu
10. Vytvoření produktových balíčků pro různé cílové skupiny

Ohrožení:

11. Pokles zájmu o kulturní a společenské akce pořádané městem
12. Zhoršení technického stavu některých kulturních a historických objektů

Následující tabulka zobrazuje Fullerův trojúhelník, ve kterém byly metodou párového srovnání zhodnoceny silné, slabé stránky příležitosti a ohrožení regionu.

Tabulka 1: Fullerův trojúhelník

1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
4	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
5	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
6	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
7	4	4	4	4	4	4	4	4	4		
8	5	6	7	8	9	10	11	12			
9	5	5	5	5	5	5	5	5			
10	6	7	8	9	10	11	12				
11	6	6	6	6	6	6	6				
12	7	8	9	10	11	12					
	7	7	7	7	7	7					
	8	9	10	11	12						
	8	8	8	8							
	9	10	11	12							
	9	9	9								
	10	11	12								
	10	10									
	11	12									
	11										
	12										

Pramen: Vlastní zpracování

KRITÉRIA	ČETNOST	VÁHA v %	POŘADÍ
1	8	12,12	2
2	8	12,12	2
3	7	10,6	3
4	3	4,55	6
5	7	10,6	3
6	4	6,06	5
7	2	3,03	7
8	5	7,58	4
9	9	13,64	1
10	1	1,52	8
11	7	10,6	3
12	5	7,58	4
CELKEM	66	100	

Shrnutí

Z výsledků párového srovnání s použitím Fullerovy trojúhelníkové matice vyplývá, že nejdůležitějšími faktory pro rozvoj socio – ekonomického potenciálu je faktor 9 – podpora projektů v cestovním ruchu.

O druhé místo se dělí 2 důležité faktory: dobrá dopravní dostupnost a výhodná poloha. Oba mají velký význam jak pro rozvoj cestovního ruchu (blízkost hlavního města Prahy odkud přijíždí i mezinárodní klientela), tak i pro ekonomický rozvoj.

Stejnou váhu jako přítomnost kulturních institucí má nedostatek ubytovacích kapacit a zároveň pokles zájmu o kulturní a společenské akce pořádané městem.

Jako významná slabá stránka města se jeví chybějící kvalitní marketingová strategie města. Město by se do budoucna mělo zaměřit na zlepšení propagace cestovního ruchu, k čemu by mohlo přispět vytvoření kvalitních webových stránek nebo produktové balíčky přímo na míru pro jednotlivé cílové skupiny.

Některé historické památky vyžadují rekonstrukci, na kterou je nutné sehnat finanční zdroje, které mnohdy nejsou využity.

Zlepšením propagace by se i mohla zvýšit návštěvnost mimo sezónu a přispět tak k vyváženému přísunu turistů během roku.

Velký význam má pro město sportovní vyžití, existence množství zařízení určených k aktivnímu trávení volného času pozitivně přispívá k rozvoji.

Problémová oblast je v Nymburce parkování. V centru města, u hlavního nádraží a na sídlišti je nedostatek parkovacích míst. Je třeba zvýšit do budoucna jejich kapacity.

4.10 Dotazník

4.10.1. Stručná charakteristika dotazníku

Dotazník k diplomové práci se řadí mezi primární zdroje a zabývá se názory obyvatel města Nymburk a účastníků cestovního ruchu, kteří město alespoň jednou v životě navštívili, především na současný stav služeb cestovního ruchu, charakteristiku města, dostupnost informací, přednosti města dle jejich názoru, návrhy na změny, na budoucí rozvoj a dotační politiku. Účelem dotazníku je získání informací pro rozvoj cestovního ruchu ve městě Nymburk.

Dotazník byl anonymní, vyplnění jména nebylo podmínkou pro jeho odeslání. Odpověď byla vždy po vyplnění odeslána na soukromý email. Do distribuce bylo dáno celkem 150 dotazníků, vyplněný dotazník byl získán od 125 zainteresovaných jedinců.

Sběr dat byl realizován (tj. názory veřejnosti byly získány) prostřednictvím anketních lístků (strukturovaných dotazníků) v elektronické podobě prostřednictvím emailu a sociální sítě Facebook.

Hodnocení dotazníkového šetření je provedeno kvantitativní analýzou, která ukazuje rozložení názorů v celkovém počtu odpovědí.

Dotazník byl vytvořen v září roku 2011 a sběr dat proběhl v průběhu od září 2011 do ledna 2012. Skládá se ze 14 otázek zabývajících se současným a budoucím stavem města Nymburk.

Anketní šetření bylo především zaměřeno na věkovou skupinu nad 20 let žijící především ve městě Nymburk.

Dotazník má potvrdit či vyvrátit hypotézy, které jsou součástí metodické části práce.

Celý dotazník viz příloha č. 4.

4.10.2. Specifika jednotlivých otázek

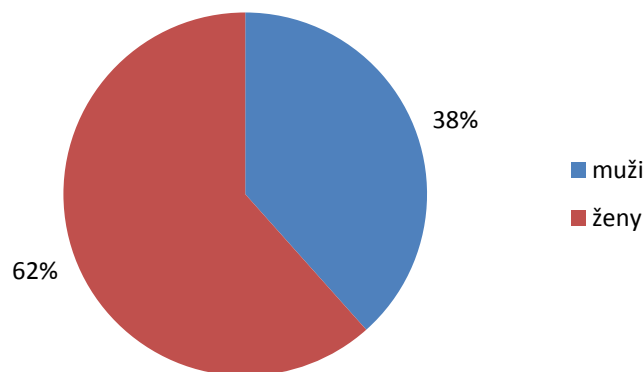
Následující strany konkrétně rozebírají jednotlivé otázky dotazníku. U každé otázky je také grafické schéma, které procentuálně zobrazuje odpovědi na otázky.

4.10.3. Charakteristika respondentů

Anketního šetření se zúčastnilo 125 respondentů z toho 77 žen a 48 mužů.

Jednalo se především o občany města Nymburk nebo o turisty, kteří město navštívili. Ve výzkumu se potvrdilo, že větší zájem o rozvoj města mají ženy, které dotazník vyplnily častěji.

Graf 5: Vzorek respondentů podle pohlaví

Pramen: vlastní zpracování

Věkové rozložení dotázaných výzkumného souboru je podrobně uvedeno v tabulce č. 2.

Tabulka 2: Věková struktura respondentů

	celkem	%
< 15	2	1,6
16-20	5	4
21-30	73	58,4
31-40	15	12
41-50	12	9,6
51-60	11	8,8
61-70	5	4
71-80	2	1,6
>80	0	0

Pramen: vlastní zpracování

Jaká je podle Vás přednost města Nymburk?

Na tuto identifikační otázku odpovědělo nejvíce respondentů, že shledávají jako největší přednost města především jeho polohu, pak následovala dopravní dostupnost a jako třetí nejčastěji zvolili odpověď sportovní zázemí a volnočasové aktivity. K ostatním návrhům se respondenti vyjadřovali pouze zřídka. V této otázce bylo možné zaškrtnout i více odpovědí. Celkově bylo získáno 414 odpovědí od 125 respondentů. Přehled je znázorněn v tabulce č. 3.

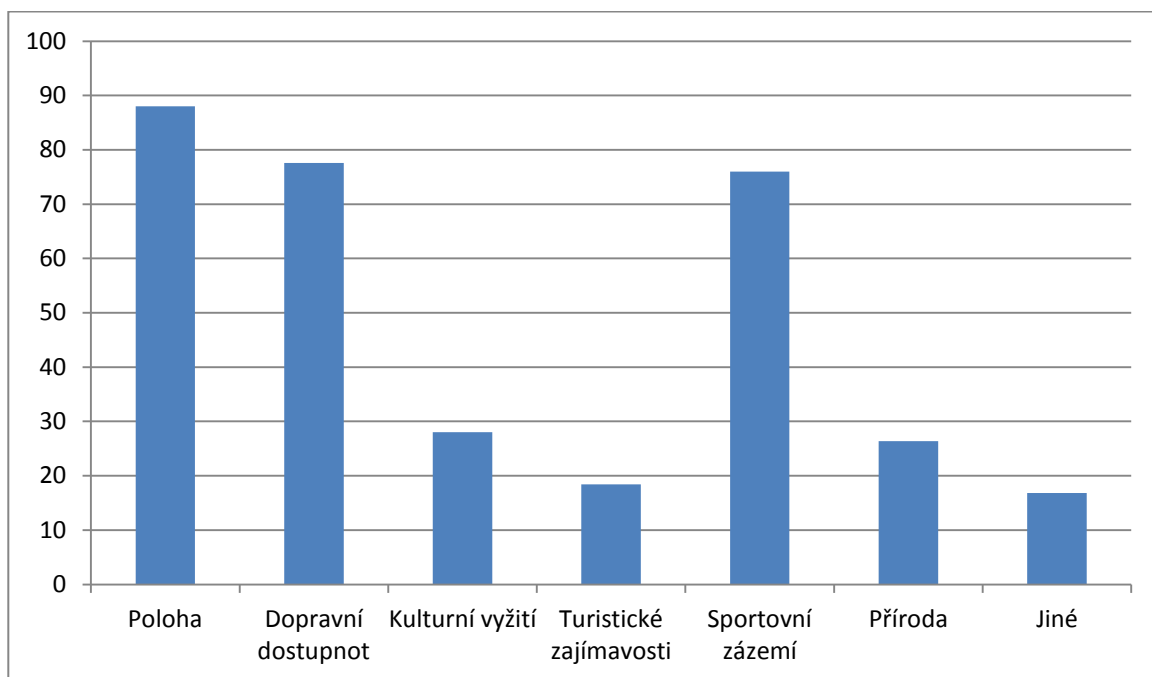
Tabulka 3: Přednosti města Nymburk

Přednosti	Celkem	%
Poloha	110	88
Dobrá dopravní dostupnost	97	77,6
Bohaté kulturní vyžití	35	28
Množství turistických zajímavostí	23	18,4
Sportovní zázemí + volnočasové aktivity	95	76
Příroda	33	26,4
Jiné	21	16,8

Pramen: vlastní zpracování

Graf 6: Přednosti města Nymburk

Pramen: vlastní zpracování

Jaké největší nedostatky má město Nymburk?

V této části dotazníku bylo respondentům umožněno vypsát podle nich nejdůležitější nedostatky města. Odpovědi se většinou neshodovaly, ale ukázaly velký zájem dotázaných o rozvoj města. Odpovědi se dotýkaly celého spektra společenské sféry. Zastoupení zde má kultura, ekonomie, zdravotnictví, sport, atd.

Nejčastější odpovědi jsou shrnuty v tabulce č. 4.

Tabulka 4: Nejčastější odpovědi na otázku zabývající se nedostatky města

Absence letního koupaliště
Absence kvalitního plaveckého bazénu pro veřejnost
Nedostatečné kulturní vyžití + absence reprezentativního kulturního sálu
Absence squashového centra
Budovy nádraží jsou zastaralé
Nedostatek parkovacích míst na náměstí a sídlišti
Nedostatek bankomatů všech bank

Absence obchodního centra
Absence multikina
Nedostatek pracovních míst
Nedostatek stavebních parcel
Nedostatek kulturního vyžití

Pramen: vlastní zpracování

Jakou nejvýznamnější změnu byste navrhli ve městě?

Respondenti v následující otázce měli možnost uvést své postřehy, které by napomohli obnově města. Podobně jako v předešlé otázce se zbývají především kulturními a sportovními institucemi, možnostmi financování města, stravovacími a ubytovacími zařízeními, atd.

Mezi nejčastěji uváděné postřehy patří:

- Vytvoření letního koupaliště
- Zbudování kulturního sálu
- Zprůhlednění financování aktivit města
- Nedostatek nadstandardních ubytovacích služeb
- Nedostatek zeleně ve městě
- Zvýšit množství policejních příslušníků ve městě
- Vytvoření obchodního centra
- Vytvoření občerstvení u cyklostezky z Nymburka do Poděbrad
- Zvýšení kapacity parkování
- Vytvoření nového kinosálu

Myslíte si, že město Nymburk dostatečně čerpá finance z fondů Evropské unie?

Z odpovědí respondentů na otázku týkající se finanční stránky města je patrné, že lidé nemají možnost získat tyto informace nebo pro ně nejsou natolik důležité, aby je vyhledali. Proto také 86 respondentů odpověděla na otázku neví, 22 ne a pouze 17 ano.

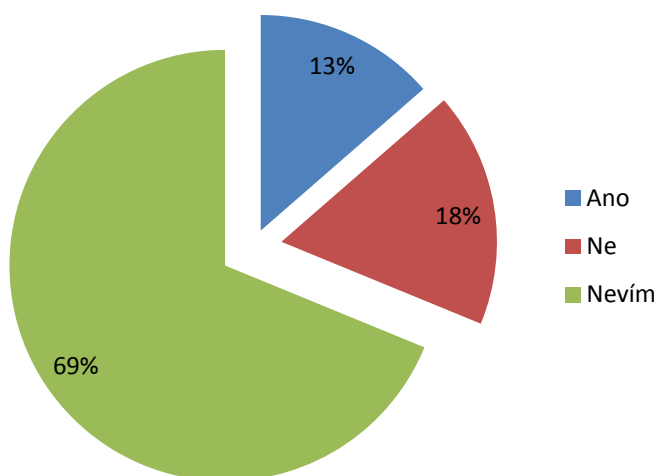
V následujícím grafu a tabulce jsou znázorněny odpovědi dotazovaných.

Tabulka 5: Čerpání financí z fondů EU

Čerpání dotací z EU	celkem	%
Ano	86	68,8
Ne	22	17,6
Nevím	17	13,6

Pramen: vlastní zpracování

Graf 7: Čerpání financí z fondů EU

Pramen: vlastní zpracování

Vyjmenujte, čím je město Nymburk podle Vás charakteristické

V této otázce dotazovaní vypisovali subjektivní charakteristiky města, co pro ně město znamená, čím je typické. Většina odpovědí byla tvořena více odpověďmi. Celkem bylo získáno 253 odpovědí od 125 respondentů.

Pro většinu respondentů jsou největší charakteristikou městské hradby a basketbal Nymburk. Někteří lidé zvolili známého spisovatele Bohumila Hrabala, který ve městě a v pivovaru prožil velkou část svého života. Cyklostezka spojující město Nymburk a Poděbrady podél řeky Labe sloužící i jako významná inline dráha v letních měsících je pro obyvatele a turisty často vyhledávanou atrakcí. Z dotazníku vyplývá, že

sport má ve městě vybudovanou velkou tradici. Ostatní odpovědi byly zmíněny pouze jednou a jsou tedy v sloupcovém grafu zahrnuty pod složku ostatní.

Následný výčet získaných informací je řazen od nejčastějších odpovědí k odpovědím, které byly vypsány pouze jednou.

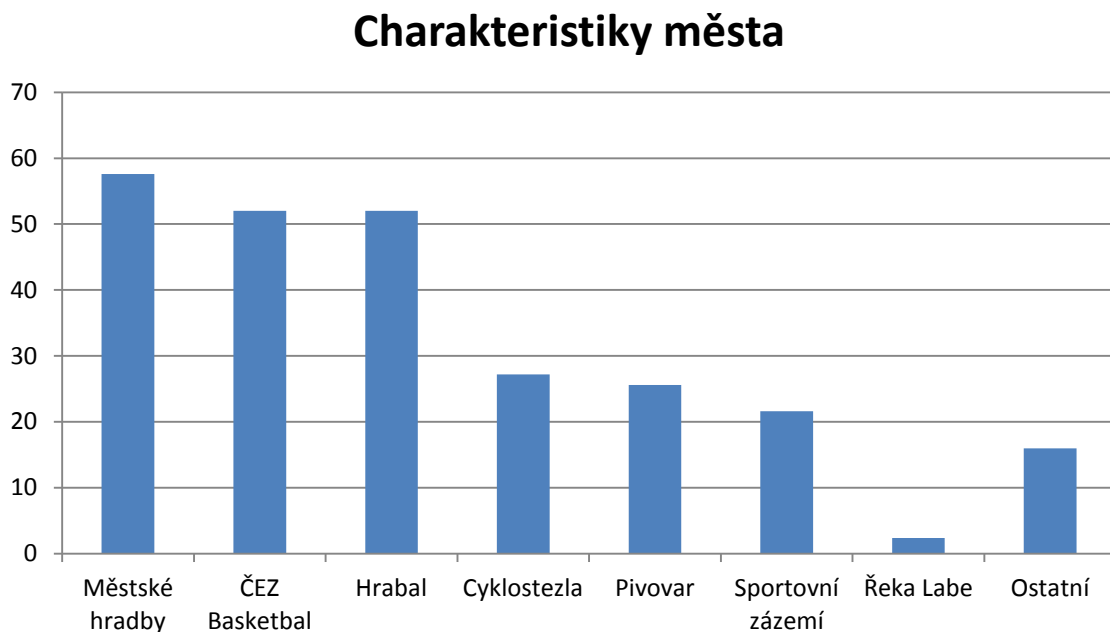
- Městské hradby
- ČEZ Basketbal Nymburk
- Spisovatel Hrabal
- Cyklostezka
- Pivovar
- Celkové sportovní zázemí
- Řeka Labe
- Kostel sv. Jiljí
- Známé osobnosti
- Festival Hlučná samota
- Dobrá dostupnost – železnice
- online dráha z Nymburka do Poděbrad
- Závody na dračích lodích
- Příroda
- Historie

Tabulka 6: Charakteristiky města

	celkem	%
Městské hradby	72	57,6
ČEZ Basketbal Nymburk	65	52
Spisovatel Hrabal a	34	27,2
Cyklostezka	26	20,8
Pivovar	15	12
Sportovní zázemí	12	9,6
Řeka Labe	4	3,2
Ostatní	25	20

Pramen: vlastní zpracování

Graf 8: Charakteristiky města

Pramen: vlastní zpracování

Navštívili jste už někdy infocentrum města Nymburk?

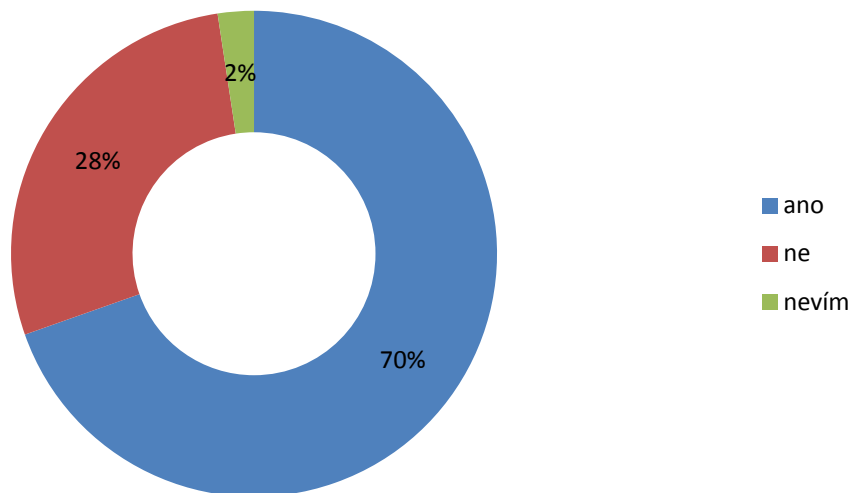
Infocentrum města Nymburk se nachází v historickém jádru města vedle radnice. Většina respondentů jej už alespoň jednou navštívila. Více viz prstencový graf.

Tabulka 7: Návštěvnost infocentra

	celkem	%
Ano	87	69,6
Ne	35	28
Nevím	3	2,4

Pramen: vlastní zpracování

Graf 9: Návštěvnost infocentra Nymburk

Pramen: vlastní zpracování

Zajímáte se o rozvoj města?

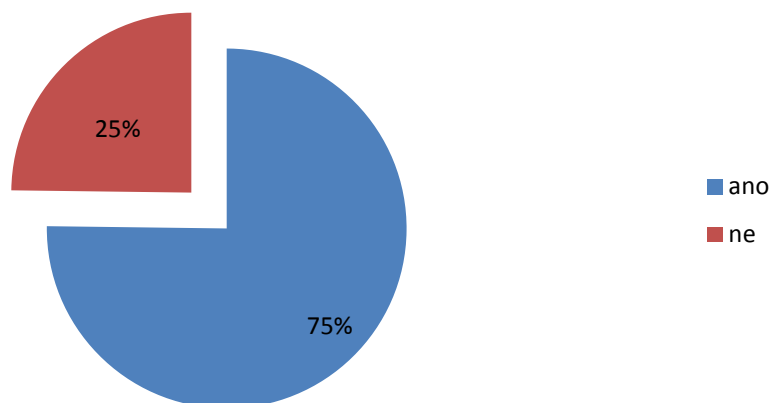
Na otázku vztahující se k rozvoji města odpovědělo všech 125 respondentů, z toho 88 kladně a zbylých 12 negativně. Z koláčového grafu je patrné, že zájem o město je vysoký a lidé se snaží získávat i dostatek informací.

Tabulka 8: Zájem o rozvoj města

	celkem	%
Ano	94	75,2
Ne	31	24,8

Pramen: vlastní zpracování

Graf 10: Zájem o rozvoj města

Pramen: vlastní zpracování

Další 3 otázky se vážou k informacím získávaných o městě Nymburk.

Jste spokojeni s dostupností informací o městě Nymburk?

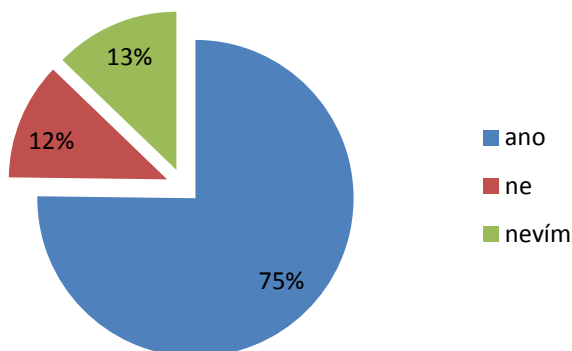
Na tuto otázku odpověděly 3/4 respondentů kladně. Negativně či neutrální odpovědi zodpovědělo otázku zhruba stejné procento dotázaných.

Tabulka 9: Spokojenost s dostupností informací

	celkem	%
Ano	94	75,2
Ne	15	12
Nevím	16	12,8

Pramen: vlastní zpracování

Graf 11: Spokojenost s dostupností informací

Pramen: vlastní zpracování

Čtete pravidelně informace týkající se města Nymburk?

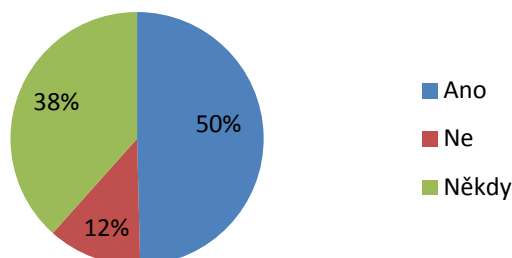
V této otázce měli dotazovaní na výběr z možností ano, ne, či někdy. Po skončení výzkumu byly zjištěny především pozitivní odpovědi. Téměř 90 % respondentů přijímá informace o městě alespoň někdy, pouhých 12 % se nezajímá o dění ve městě.

Tabulka 10: Informace o městě

	Celkem	%
Ano	62	49,6
Ne	15	12
Někdy	48	38,4

Pramen: vlastní zpracování

Graf 12: Informace o městě

Pramen: vlastní zpracování

Jaké zdroje si nejčastěji vybíráte?

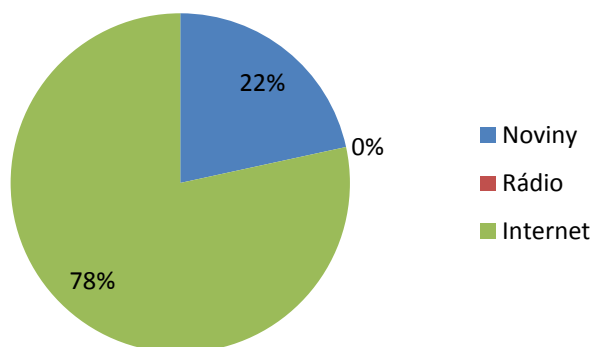
Jestliže respondenti odpověděli pozitivně na předešlou otázku týkající se frekvence přijímání informací o městě Nymburk, následovala otázka, jaký druh informací si vybírají. Jako možnosti byly vybrány noviny, rádio či internet. Většina dotazovaných zvolila možnost internet, především starší dotázaní čtou i pravidelně tisk jako např. Nymburský deník.

Tabulka 11: Zdroje informací

	Celkem	%
Noviny	27	21,6
Rádio	0	0
Internet	98	78,4

Pramen: vlastní zpracování

Graf 13: Zdroje informací

Pramen: vlastní zpracování

Jak hodnotíte následující služby?

Tato otázka se dotazuje na 6 oblastí společenského života: stravování, ubytování, dopravní dostupnost města + možnost parkování, kulturní vyžití, sportovní vybavenost a dostupnost + počet nákupních center. Ohodnocení služeb bylo možné v pětistupňové škále: velmi kvalitní, kvalitní, spíše nekvalitní, nekvalitní a nevím. V oblasti stravování dominovala odpověď kvalitní. Protože velká část respondentů pochází z města Nymburk, otázka ohledně ubytování byla téměř vždy zodpovězena

nevím. Dotazník dále prozrazuje, že respondenti jsou spokojeni s kulturním vyžitím ve městě. Pozitivně odpověděla větší polovina dotázaných. Město Nymburk má velkou sportovní tradici. Obyvatelé města si tuto přednost dobře uvědomují. $\frac{3}{4}$ respondentů je se sportovní vybaveností města spokojena.

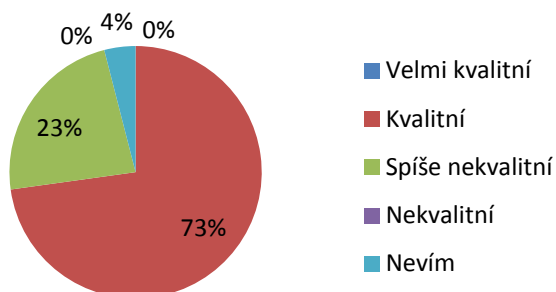
Odpovědi dotazovaných se většinou shodovaly. Více viz tabulky č. 12 - 18 a grafy – č. 14-20.

Tabulka 12: Stravování

	Celkem	%
Velmi kvalitní	0	0
Kvalitní	91	72,8
Spíše nekvalitní	29	23,2
Nekvalitní	0	0
Nevím	5	4

Pramen: vlastní zpracování

Graf 14: Stravování

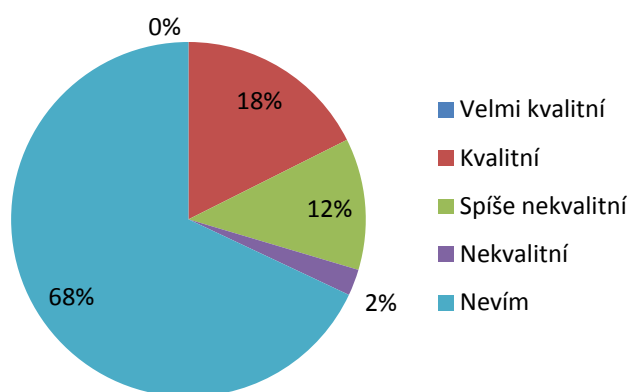
Pramen: vlastní zpracování

Tabulka 13: Ubytování

	Celkem	%
Velmi kvalitní	0	0
Kvalitní	22	17,6
Spíše nekvalitní	15	12
Nekvalitní	3	2,4
Nevím	85	68

Pramen: vlastní zpracování

Graf 15: Ubytování

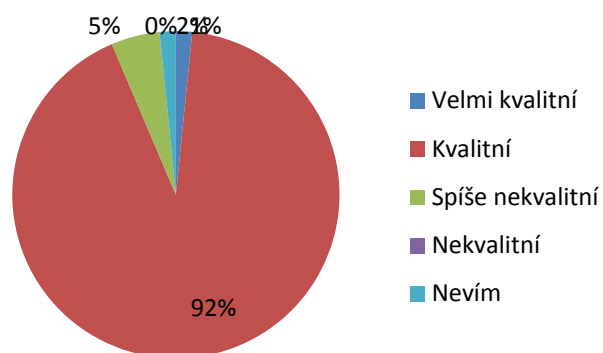
Pramen: vlastní zpracování

Tabulka 14: Dostupnost města

	Celkem	%
Velmi kvalitní	2	1,6
Kvalitní	115	92
Spíše nekvalitní	6	4,8
Nekvalitní	0	0
Nevím	2	1,6

Pramen: vlastní zpracování

Graf 16: Dostupnost města

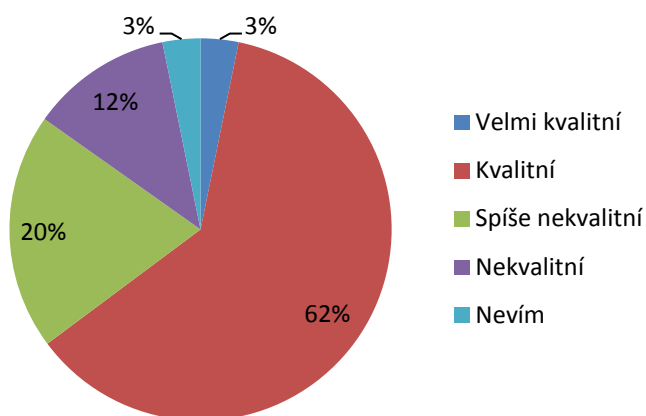
Pramen: vlastní zpracování

Tabulka 15: Kulturní vyžití

	Celkem	%
Velmi kvalitní	4	3,2
Kvalitní	77	61,6
Spíše nekvalitní	25	20
Nekvalitní	15	12
Nevím	4	3,2

Pramen: vlastní zpracování

Graf 17: Kulturní vyžití

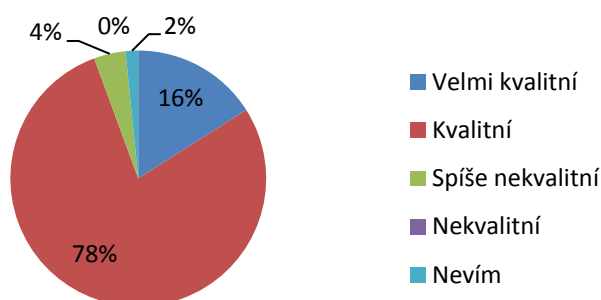
Pramen: vlastní zpracování

Tabulka 16: Sportovní vybavenost

	Celkem	%
Velmi kvalitní	20	16
Kvalitní	98	78,4
Spíše nekvalitní	5	4
Nekvalitní	0	0
Nevím	2	1,6

Pramen: vlastní zpracování

Graf 18: Sportovní vybavenost

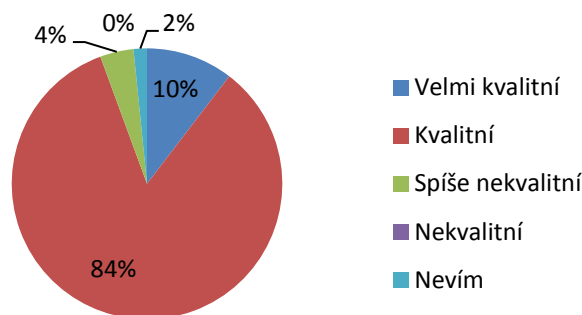
Pramen: vlastní zpracování

Tabulka 17: Dostupnost, nákupní centra

	Celkem	%
Velmi kvalitní	13	10,4
Kvalitní	105	84
Spíše nekvalitní	5	4
Nekvalitní	0	0
Nevím	2	1,6

Pramen: vlastní zpracování

Graf č. 19: Dostupnost, nákupní centra

Pramen: vlastní zpracování

Pocházíte z města Nymburk?

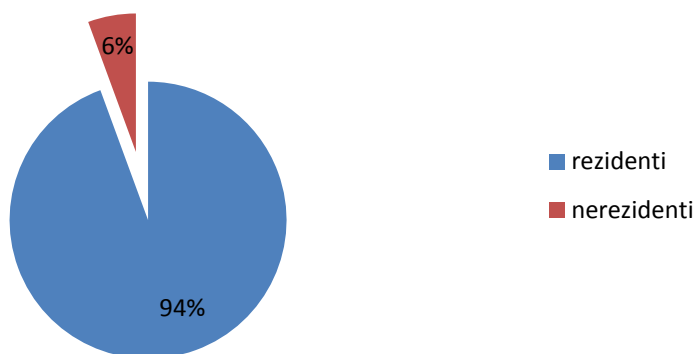
Dotazník byl vytvořen pro potřeby zjištění současného stavu služeb ve městě a jeho budoucího rozvoje. Proto byly vybírání především lidé, kteří město dobře znají, tzn. obyvatelé města, ti, kteří se do města přistěhovali nebo lidé, kteří zde dříve bydleli, navštěvovali ve městě školu atp. Více než 90 % respondentů odpovědělo na otázku kladně. Na odpověď ne navazovala otázka: Odkud pocházíte. Výsledky této otázky v dotazníku nebyly zveřejněny, jsou pro interní potřeby, pro dotazník jsou bezpředmětné.

Tabulka 18: Rezidenti města Nymburk

	Celkem	%
Ano	118	94,4
Ne	7	5,6

Pramen: vlastní zpracování

Graf 20: Rezidenti města Nymburk

Pramen: vlastní zpracování

4.11 Závěrečná diskuse k hodnocení dotazníku

Po vyhodnocení odpovědí uvedených v dotazníku vyplývá, že lidé si na městě Nymburk váží především jeho výhodné polohy a dopravní dostupnosti. Město se nachází v blízkosti měst Praha a Mladá Boleslav, do kterých dojíždí za prací. Zároveň leží na železničním uzlu, který má pro město strategický význam. Město je také charakteristické kvalitním sportovním zázemím. Obyvatelé si tuto výhodu uvědomují a služby využívají.

Respondenti dotazníku by především uvítali vytvoření letního koupaliště a kvalitního bazénu, dále pak squashové centrum nebo nový kinosál či obchodní centrum, které ve městě chybí.

Hypotéza soustředující se na nedostatky ve městě byla tedy potvrzena. Občané potvrzují, že město nedisponuje dostatečnými prostory pro volnočasové aktivity.

Otázka vážící se na financování města z fondů Evropské unie prokázala, že občané se sice zajímají o dotační politiku města a domnívají se, že dotace jsou čerpány správně a dostatečně, ale na druhou stranu nemají příliš možnosti sledovat rozpočtovou stránku města.

Jako typické charakteristiky města byly zvoleny Městské hradby, ČEZ Basketbal Nymburk, spisovatel Hrabal, který ve městě prožil znatelnou část svého života, městský pivovar Postřižiny, cyklostezka vedoucí z Nymburka do Poděbrad či celkové sportovní zázemí města.

Městské infocentrum navštívilo 70% respondentů dotazníku.

Z ankety dále vyplývá, že lidé se zajímají o rozvoj a celkově tak o budoucnost města Nymburk, čtou pravidelně informace o životě ve městě a to především na internetu.

Další hypotéza předpokládá nedostatečnou kvalitu služeb jak v cestovním ruchu, tak i celkově ve městě. Dotazníkové šetření však ukázalo, že tomu tak není. Služby ve městě byly ohodnoceny kvalitně, z čehož vyplývá, že materiálně - technické vybavení města je na dobré úrovni. Nejlépe byly ohodnoceny služby stravování. Za kvalitní úroveň je pokládá $\frac{3}{4}$ respondentů. Ubytovací služby měly převahu neutrální odpovědi, jelikož byl dotazník vyplněn především rezidenty města, kteří tento typ služby neměli možnost vyzkoušet. Do otázky dostupnost města byly zahrnuty i nákupní možnosti. 90% respondentů shledává tento typ služby kvalitním. I kulturní vyžití je ohodnoceno kvalitně. Se sportovní vybaveností města je spokojeno téměř 80 % respondentů.

Hypotéza byla tedy pomocí dotazníku vyvrácena.

Poslední hypotéza předpokládá nedostatečné informace z oblasti cestovního ruchu ve městě Nymburk. Lidé jsou sice spokojeni s dostupností informací o městě, je nabízen internetový deník zdarma, ale městský úřad poskytuje informace pouze o základních údajích. Stále zde chybí webové stránky, které by sjednocovaly možnosti využití potenciálu města z hlediska cestovního ruchu. Pro tento účel byl vytvořen v rámci diplomové práce návrh na nové webové stránky, které nabízí možnosti snadnějšího zprostředkování informací a orientace ve městě jak pro rezidenty, tak pro návštěvníky města.

4.12 Vytvoření webových stránek pro účely cestovního ruchu

4.12.1. Informační systém cestovního ruchu města Nymburk

Pro účely zintenzivnění propagace a zlepšení dostupnosti informací o městě Nymburk byl vytvořen návrh webových stránek, které mají za cíl zvýšit návštěvnost města a mikroregionu, a tím pomoci zprostředkovaně i celému rozvoji cestovního ruchu v dané oblasti. Stránky by měly být zpracovány externím specialistou na tvorbu webových projektů.

Cestovní ruch je hospodářské odvětví s výrazným regionálním aspektem, má tedy pozitivní vliv na tvorbu nových pracovních míst, socioekonomický rozvoj i investiční aktivitu v regionu.

Vytvořeny by měly být v osmi jazykových mutacích: česky, anglicky, německy, francouzsky, španělsky, italsky, polsky a rusky.

Náhled viz Příloha 4.

Úvodní stránka charakterizuje stručně město Nymburk:

Příhodný opukový pahorek na pravém břehu řeky Labe, dnešní partie centra města, byl osídlen již v pozdní době kamenné, tj. nejméně 3600 let př. n. l. Zde bylo situováno významné opevněné pravěké sídlo, doložené řadou archeologických nálezů. V době bronzové (2000let př. n. l.) pak zde stálo velké hradiště s palisádou a příkopem, z pozdějších dob byly zaznamenány stopy Keltů, Germánů a Slovanů. Tisícileté osídlení strategického pahorku dalo základ vzniku města. Stalo se tak kolem roku 1275, za vlády krále Přemysla Otakara II. Díky opevnění vznikla na Labi mohutná středověká pevnost, jejíž dominantou byl chrám sv. Mikuláše (dnes sv. Jiljí) – vzácná ukázka gotické cihlové architektury. Rozkvět města, obdařeného mnoha královskými privilegii, rval až do počátku 17. století. Teprve třicetiletá válka (1618-1648) přinesla Nymburku zkázu. Opakované vpády Sasů vyvrcholily datem 16. 8. 1634, kdy bylo město dobyto, vydrancováno a vypáleno. Dlouhá staletí se vzpamatovávalo z těchto ran. Novým impulzem bylo zavedení železnice k městu v roce 1870 (trať Kolín - Nymburk – Mladá Boleslav). Vyrostla nová nádraží, depo, železniční kolonie. Byl postaven cukrovar, nový pivovar, školy a řada dalších významných budov. Začátkem 20. Století se počalo

s regulací Labe, řeku překlenul první železniční most v Čechách (1912), nad městem byla postavena hydroelektrárna s plavební komorou. V současné době je Nymburk moderní město s řadou nových podniků, obchodní, kulturní a sportovní centrum regionu Polabí, kterým prochází frekventovaná Labská cyklostezka. Město leží v nadmořské výšce 186 m a má 15 000 obyvatel.

Pramen: Informační tabule Nymburk, Černý, J., 2010

Po pravé straně se nachází mapa České republiky s vyznačením města Nymburk.

Obrázek 11: Nymburk

Pramen: www.kudyznudy.cz

Z úvodní stránky je možné přihlásit se do intranetu, kam má přístup pouze zaregistrovaná skupina odborníků v cestovním ruchu (cestovní kanceláře, členové zastupitelstva pracující pro rozvoj CR, příslušní členové odborů atd.)

Po stranách je vytvořeno osmnácti položkové menu odkazujících na informace vážící se k cestovnímu ruchu města.

AKTUALITY – odkaz přináší informace o aktuálním dění ve městě. Především představuje nejbližší konané kulturní akce, mezi něž se řadí koncerty, plesy, výstavy. Zároveň informuje o programu městského divadla a kina.

INFOCENTRUM – odkaz přeměruje na webové stránky městského infocentra, kde je možné získat potřebné informace o cestovním ruchu ve městě.

TURISTICKÉ ZAJÍMAVOSTI – zde se nalézají informace o kulturních a historických památkách.

- Městské hradby
- Kostel sv. Jiljí

- Turecká věž
- Vodárna
- Gymnázium Nymburk
- Krematorium
- Morový sloup

UBYTOVÁNÍ - Zde se nachází výčet veškerých možných ubytovacích kapacit (hotely, penziony, turistické ubytovny), adresy, otevírací doba, recenze, popis jednotlivých zařízení, kapacity, odkazy na ně a fotogalerie.

- Hotel Bene
- Hotel Ostrov
- Hotel NED
- Hotel Grand
- Penzion České perly
- Penzion Zátíší
- Restaurace U Slavíků
- Turistická ubytovna Kostomlátecká
- Turistická ubytovna Na Schůdkách
- Turistická ubytovna Polaban
- Ubytovna Habeš
- Ubytovna Jednota
- Ubytovna Resslerů
- Ubytovna U Pepína
- Apartmány Karel Ferrel

STRAVOVÁNÍ – výčet restauračních zařízení, kontakt na ně a možnost nahlédnutí do jídelního lístku

Přehled restauračních zařízení ve městě:

- Bar Caffé Eliška
- Čínská restaurace Di Wang
- Fast food Strejda burger
- Hospůdka U Anny Šmejdičky
- Hotel Grand***
- Krušovická hospoda
- Long Bistro
- Minipizza Fantasia
- Nádražní restaurace
- Pivnice Polaban
- Pivnice Zimní stadion
- Pizza Trattoria

- Pizzeria Cafe Castello
- Pizzeria Zimní stadion
- Restaurace a vinárna U Kotherů
- Restaurace Dělnický dům
- Restaurace Eliška
- Restaurace hotel Ostrov
- Restaurace Katovna
- Restaurace Na růžku
- Restaurace Na schůdkách
- Restaurace Na Tarase
- Restaurace Na Žofině
- Restaurace Semafor
- Restaurace Skleník
- Restaurace Starý Nymburk
- Restaurace U Dömů
- Restaurace U Gregorů
- Restaurace U Huličků
- Restaurace U kocoura
- Restaurace U Slavíků
- Restaurace U vodárny
- Restaurace Za větrem
- Rustica na Cejpovně
- Záložna Restaurant

DOPRAVA – Možnost sledování aktuální dopravní situace pomocí web kamer zabudovaných u příjezdových cest a ve městě.

TURISTICKÉ PRODUKTY - Seznam tipů na výlet zahrnujících cyklostezky, trasy na pěší turistiku, vodní turistiku, inline stezky (viz výše cyklistické trasy a cykloturistika).

SLUŽBY- V sekci služby je možné získat informace o bankách, bankomatech, směnárnách, půjčovnách. Služby pro zdraví jako lékárny, pohotovost, nemocnice či poliklinika uvádí otevírací dobu. Dále jsou zveřejněna důležitá telefonní čísla.

MAPY- V této části se nachází mapová průvodci regionem s vyznačenými turistickými stezkami.

FOTOGALERIE – Obrázková galerie nabízí pohledy na kulturní památky. Zároveň je zpřístupněna galerie dobových historických fotografií.

SPORT VE MĚSTĚ – Pro obyvatele města Nymburk hraje sport významnou roli, ale stále zde chybí sjednocení nabídky. Ta je velmi nepřehledná, proto do tohoto

oddílu je zakomponován přehled veškerých sportovních zařízení s odkazy na jejich soukromé webové stránky.

ČEZ BASKETBAL NYMBURK - Odkaz umožňuje snadnou orientaci pro příznivce basketbalových zápasů. Zveřejněny jsou výsledky posledních turnajů a harmonogram budoucích zápasů, užitečné informace pro fanoušky (nástupní místa, časy, ceny) s možností diskuse.

MIKROREGION NYMBURSKO – Pro rozvoj cestovního ruchu celého regionu jsou na webových stránkách zveřejněny atraktivita nejbližšího okolí města. U každé obce v okolí je zpracován souhrn kulturně historických pamětihodností, akce zde konané a užitečné informace o daném území. (výčet viz výše – Mikroregion Nymbursko)

VEDENÍ MĚSTA – Zde se nachází kontakty na členy městského úřadu, otevírací hodiny veškerých odborů, organizační struktura.

VIRTUÁLNÍ PROHLÍDKY – Pro potřeby potenciálních turistů je vytvořena v rámci zavádění nových trendů v cestovním ruchu virtuální prohlídka města, kde je možné vidět za pomoci nejmodernější zobrazovací technologie pamětihodnosti na speciálních fotografiích, které zobrazí prostor v maximálním zorném úhlu 360 x 180 stupňů. Smyslem je město ukázat i návštěvníkům, kteří se na místo nemohou dostat, ať z finančních, zdravotních nebo jiných důvodů. Virtuální prohlídka může sloužit i jako tip pro budoucí návštěvu města.

NYMBURSKÝ DENÍK – Odkaz na internetové noviny věnující se mikroregionu Nymbursko, kde se čtenáři dozví aktuální informace o nejbližším okolí. (<http://nymbursky.denik.cz/>)

KNIHOVNA – Městská knihovna nabízí nejen možnost připojení na internet, ale také zajímavý kulturní program, díky kterému by mnozí cestovatelé mohli zpestřit návštěvu města. Samozřejmostí je online-katalog knih, který je dostupný na internetu. (<http://www.knihovna-nbk.cz/>)

Vytvoření webových stránek by mělo napomoci rozvoji cestovního ruchu na Nymbursku, zlepšení služeb, ale především zjednodušit orientaci. Vytvořením

uceleného informačního systému pro cestovní ruch v regionu bude zrychleno poskytování informací.

V. Závěr

Hlavním cílem diplomové práce bylo provést analýzu rozvoje obce Nymburk na základě využití nabídky služeb v cestovním ruchu vzhledem k aktuálním potřebám trhu. Zkoumány byly geografické, přírodní a kulturně-historické atraktivity ve městě, ale i v širším okolí, potažmo ve Středočeském kraji.

Cestovní ruch se v posledních letech stává součástí životního stylu západních civilizací, plní většinu společenských funkcí a proto je důležité věnovat se jeho rozvoji. Ve Středočeském kraji má vybudovanou již tradici a opírá se o kvalitně vytvořenou infrastrukturu. Kraj je velmi dobře dostupný jak pro tuzemské turisty, tak i pro zahraniční klientelu. Vytváří bezprostřední zázemí hlavnímu turistickému cíli Praze, což je v řadě smyslů považováno za velkou výhodu nejen regionu, ale i hlavního města.

Město Nymburk nabízí turistům vhodnou kombinaci zážitků spojených s aktivní turistikou či kulturně-historickou tematikou. Dle statistik je počet návštěvníků z tuzemska, ale i ze zahraničí stále vyšší a očekává se i nárůst do budoucna.

V rámci diplomové práce jsou charakterizovány programy Evropské unie vytvořené pro dotační účely. Práce se zabývá projekty, které byly ve městě realizovány. V průběhu výzkumu bylo zjištěno, že v oblasti čerpání dotací není stále využíváno dostatek finančních zdrojů a do budoucna bude těchto projektů stále přibývat. Mezi nejvýznamnější projekty, které byly v obci vytvořeny, patří projekt revitalizace přístavu, který má sloužit jako protipovodňová ochrana. Projekt byl zčásti financován z fondu ERDF (Evropský fond pro regionální rozvoj) a zčásti ze Státního fondu dopravní infrastruktury. Dalším významným projektem v Nymburce je bezbariérová cyklostezka po obou březích řeky Labe. Finanční zdroje byly využity z ERDF a městského rozpočtu.

Mikroregion Nymbursko byl vytvořen za účelem získání podpory pro čerpání těchto prostředků.

Služby města Nymburk se dynamicky rozvíjejí. Obec se nachází v oblasti významného železničního uzlu, který významně podporuje a rozvíjí zaměstnanost regionu. Neméně významná je i říční či silniční doprava.

Stanovené hypotézy jsou potvrzeny či vyvráceny v závěrečné diskusi. Nejvýznamnější z nich se váže ke službám v cestovním ruchu. Většina respondentů zodpověděla otázku vážící se k hodnocení služeb kvalitně a hypotéza byla tedy vyvrácena. Ostatní hypotézy byly potvrzeny.

Pomocí metodou SWOT byly identifikovány silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení, které mají na město vliv. Fullerova trojúhelníková matice pomocí metody párového srovnání zhodnotila nejvýznamnější stránky, které byly navrženy za pomoci odborníka z městského úřadu. Nejvýznamnějším faktorem se stala podpora projektů v cestovním ruchu. Díky tomuto výsledku byl vytvořen návrh webových stránek, které se orientují na zlepšení služeb, zrychlení orientace a následně i zvýšení návštěvnosti města a regionu. Poskytování informací tímto způsobem by mělo přispět k zlepšení rozvoje řešené oblasti.

VI. Literatura:

Knižní zdroje:

- 1, WOKOUN,R., *Česká regionální politika v období vstupu do EU*,1.vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, nakladatelství Oeconomica, 2003. ISBN 80-245-0517-7
- 2, Ministerstvo pro místní rozvoj, *Abeceda fondů Evropské unie 2007-2013*, 1.vyd. Praha: MMR ČR, Odbor evropských fondů, 2007.
- 3, Kolektiv autorů: *Všeobecná encyklopedie Diderot*. 1. vyd. Praha: Dům OP, 1998. ISBN 80-85841-37-1.
- 4, STEJSKAL, J., KOVÁRNÍK, J., *Regionální politika a její nástroje*, 1.vyd. Praha:Portál s.r.o., 2009. ISBN 978-80-7367-588-2
- 5, WOKOUN, R. a kol: *Regionální rozvoj*, 1.vyd. Praha: Linde Praha a.s. – Právnické a ekonomické nakladatelství a knihkupectví Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0
- 6, SVATOŠOVÁ, L., BOHÁČKOVÁ, I., HRABÁNKOVÁ, M., *Regionální rozvoj z pozice strukturální politiky*, 1.vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2005. ISBN 80-7040-749-2
- 7, VANHOVE,N. KLAASSEN, L., H.: *Regional Policy*, 1.vyd. Aveburg,Bookfield: A European Approach. 1987 ISBN 0-916672-49-2
- 8, HÁJEK O., NOVOSÁK J.,: *Kohezní politika v širších souvislostech*, 1. vyd. Žilina: GEORG, 2010. ISBN 978-80-89401-19-2
- 9, GOODALL, B.: *Dictionary of Human Geography*. 1.vyd. London, Penguin Group, 1987. ISBN 978-0816017386

- 10, BOHÁČKOVÁ, I., HRABÁNKOVÁ M.: *Strukturální politika Evropské unie*, 1.vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-111-6
- 11, INDROVÁ, J. a kol.: *Cestovní ruch I.*, 1.vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, nakladatelství Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0799-4
- 12, HRABÁNKOVÁ, M., HÁJEK, T.: *Management cestovního ruchu*, 1.vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích – Zemědělská fakulta, 2002. ISBN 80-7040-580-5
- 13, HLADKÁ, J.: *Teorie cestovního ruchu*, 1. vyd. Praha: Grada Publishing, spol. s.r.o., 1997 ISBN 80-7169-476-2
- 14, PIKE, Andy, Andrés RODRIGUEZ-POSE a John TOMANEY. *Local and regional development*. Routledge. Abingdon: Taylor and Francis Group, 2006. ISBN 0-415-35717-9.
- 15, GRADUS, Yehuda a Harvey LITHWICK. *Frontiers in regional development*. England: Rowman and Littlefield Publishers, Inc., 1996. ISBN 0-8476-8073-8.
- 16, RÜDIGER, Wolfrum a Kojima CHIE. *Solidarity: A Structural Principle of International Law*. Max Planck Institut für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht. Heidelberg, 2010. ISBN 978-3-642-11176-1.
- 17, Evropský sociální fond 2007-2012 : *Nové operační programy*. 2. vyd. Plzeň : Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2008. ISBN 978-80-86878-69-0.
- 18, PODHORSKÝ, M.: *Středočeský kraj a Praha*, 1. vyd. Praha: freytag&berndt, 2002 ISBN 80-7316-031-5

- 19, ŘEHOUNEK, J.: *Vítejte v Nymburce*, 1.vyd. Nymburk: MěÚ v Nymburce, 1991 ISBN 978-80-7277-391-6
- 20, ČERNÝ, J.: *Nymburk*, 1.vyd. Libice nad Cidlinou: VEGA –L, 1995 ISBN 80-85627-45-0
- 21, ČERNÝ, Jiří. *Nymburk: Kniha dobových pohlednic*. Nymburk: VEGA-L, 2000. ISBN 80-7276-007-6.
- 22, ŠPINKA, Vít. *Divadelní soubor Hálek v letech 1980-2010*. 1. Nymburk: Městské kulturní středisko Nymburk, 2011. ISBN 978-80-254-9231-4.
- 23, PLAVEC, Michal. *Kapitoly z dějin královského města Nymburk: Od dob nejstarších do roku 2009*. 1. Cheb: Svět křídel, 2010. ISBN 978-80-86808-75-8.
- 24, ROZKOŠNÁ, Blanka. *Dějiny Židů v Nymburce a okolí*. 1. Praha: Městský úřad Nymburk, 2011.
- 25, ROŠICKÝ, Stanislav a MAREŠ Svatopluk. *Základy managementu: Aplikační systematický přehled*. 4. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, Univerzita Hradec Králové, 2006. ISBN 80-7041-943-1.

Elektronické zdroje:

26, Portal on EU Funding 2007-2013: European Fisheries Fund. [online]. Budapest, 2011, s. 1 [cit. 2011-12-25]. Dostupné z: http://www.2007-2013.eu/by_scope_eff.php

27, Oficiální stránky města Nymburk: Turistika [online]. Nymburk: Městský úřad Nymburk odbor informatiky, 2011, s. 2 [cit. 2011-12-25]. Dostupné z: <http://www.meu-nbk.cz/www/index.php>

28, SVOBODOVÁ, Markéta. *Archiweb: Městské krematorium v Nymburku* [online]. 2009 [cit. 2011-12-25]. Dostupné z: <http://www.archiweb.cz/buildings.php?type=arch>

29, Muzeum Boženy Němcové-oficiální stránky: Život Boženy Němcové. HORKÝ, Milan. [online]. [cit. 2011-12-26]. Dostupné z: <http://www.muzeumbn.cz/bozena-nemcova/zivot-bozeny-nemcove.html>

30, Regional Policy InfoREGIO: *EU Solidarity Fund* [online]. 2011 [cit. 2011-12-25]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/solidarity/index_en.cfm

31, Department for Business Innovation Skills: *Regional Development Agency closure* [online]. 2011 [cit. 2011-12-28]. Dostupné z: <http://www.bis.gov.uk/policies/economic-development/englands-regional-development-agencies>

32, Dotace online: *V Nymburku otevřeli novou cyklostezku*. [online]. 2011 [cit. 2011-12-25]. Dostupné z: <http://www.dotaceonline.cz/Default.aspx?WCI=htmHome&WCU=CBC=View,DSCODE=J4BGRCZP,NEWSITEMID=96-N5280>

Dále byly použity údaje z odboru rozvoje a investic Městského úřadu Nymburk.

Seznam obrázků

OBRÁZEK 1: CESTOVNÍ RUCH JAKO SYSTÉM	15
OBRÁZEK 2: PŘEDPOKLADY CESTOVNÍHO RUCHU PODLE FUNKČNĚ-CHRONOLOGICKÉ METODY	18
OBRÁZEK 3: NUTS 3 REGIONY	26
OBRÁZEK 4: MĚSTSKÉ HRADBY	41
OBRÁZEK 5: VELKOPLOŠNÁ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ ČR	48
OBRÁZEK 6: OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ NYMBURK	54
OBRÁZEK 7: VIZUALIZACE NOVÉHO NÁDRAŽNÍHO KOMPLEXU	58
OBRÁZEK 8: PŘÍSTAV NYMBURK	60
OBRÁZEK 9 LAVIČKA LABSKÁ STEZKA	63
OBRÁZEK 10: SWOT ANALÝZA	64
OBRÁZEK 11: NYMBURK	90

Seznam grafů

GRAF 1: POČET HOSTŮ A PRŮMĚRNÝ POČET PŘENOCOVNÍ V HROMADNÝCH UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍCH PODLE KRAJŮ VE 2. ČTVRTLETÍ 2011	50
GRAF 2: ČTVRTLETNÍ VÝVOJ NÁVŠTĚVNOSTI HROMADNÝCH UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ VE STŘEDOČESKÉM KRAJI V LETECH 2006 AŽ 2011.....	51
GRAF 3: CELKOVÝ POČET NÁVŠTĚVNÍKŮ TIC V NYMBURCE V LETECH 2006 - 2010	52
GRAF 4: POČET NÁVŠTĚVNÍKŮ TIC MĚSTA NYMBURK V LETECH 2006 - 2010.....	52
GRAF 5: VZOREK RESPONDENTŮ PODLE POHLAVÍ	71
GRAF 6: PŘEDNOSTI MĚSTA NYMBURK	73
GRAF 7: ČERPÁNÍ FINANČÍ Z FONDŮ EU	75
GRAF 8: CHARAKTERISTIKY MĚSTA.....	77
GRAF 9: NÁVŠTĚVNOST INFOCENTRA NYMBURK	78
GRAF 10: ZÁJEM O ROZVOJ MĚSTA.....	79
GRAF 11: SPOKOJENOST S DOSTUPNOSTÍ INFORMACÍ.....	80
GRAF 12: INFORMACE O MĚSTĚ.....	80
GRAF 13: ZDROJE INFORMACÍ	81
GRAF 14: STRAVOVÁNÍ.....	82
GRAF 15: UBYTOVÁNÍ	83
GRAF 16: DOSTUPNOST MĚSTA.....	84
GRAF 17: KULTURNÍ VYŽITÍ.....	84
GRAF 18: SPORTOVNÍ VYBAVENOST	85
GRAF 19: DOSTUPNOST, NÁKUPNÍ CENTRA	86
GRAF 20: REZIDENTI MĚSTA NYMBURK.....	87

Seznam tabulek:

TABULKA 1: FULLERŮV TROJÚHELNÍK	68
TABULKA 2: VĚKOVÁ STRUKTURA RESPONDENTŮ	72
TABULKA 3 PŘEDNOSTI MĚSTA NYMBURK.....	72
TABULKA 4: NEJČASTĚJŠÍ ODPOVĚDI NA OTÁZKU ZABÝVAJÍCÍ SE NEDOSTATKY MĚSTA	73
TABULKA 5: ČERPÁNÍ FINANČÍ Z FONDŮ EU	75
TABULKA 6: CHARAKTERISTIKY MĚSTA.....	76
TABULKA 7: NÁVŠTĚVNOST INFOCENTRA	77
TABULKA 8: ZÁJEM O ROZVOJ MĚSTA.....	78
TABULKA 9: SPOKOJENOST S DOSTUPNOSTÍ INFORMACÍ.....	79
TABULKA 10: INFORMACE O MĚSTĚ.....	80
TABULKA 11: ZDROJE INFORMACÍ	81
TABULKA 12: STRAVOVÁNÍ.....	82
TABULKA 13: UBYTOVÁNÍ	83
TABULKA 14: DOSTUPNOST MĚSTA	83
TABULKA 15: KULTURNÍ VYŽITÍ.....	84
TABULKA 16: SPORTOVNÍ VYBAVENOST.....	85
TABULKA 17: DOSTUPNOST, NÁKUPNÍ CENTRA	85
TABULKA 18: REZIDENTI MĚSTA NYMBURK.....	86

Seznam příloh:

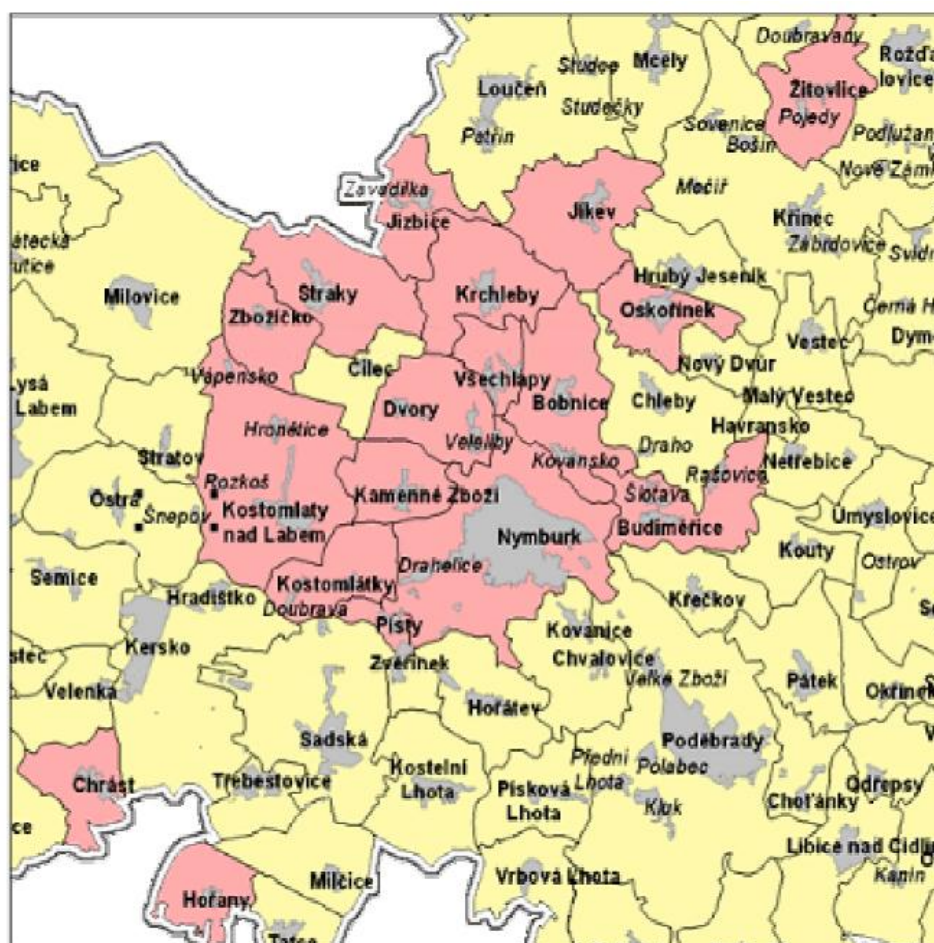
Příloha 1: Mikroregion Nymbursko

Příloha 2: MHD Nymbursko

Příloha 3: Návrh webových stránek cestovního ruchu Nymburska

Příloha 4: Dotazník

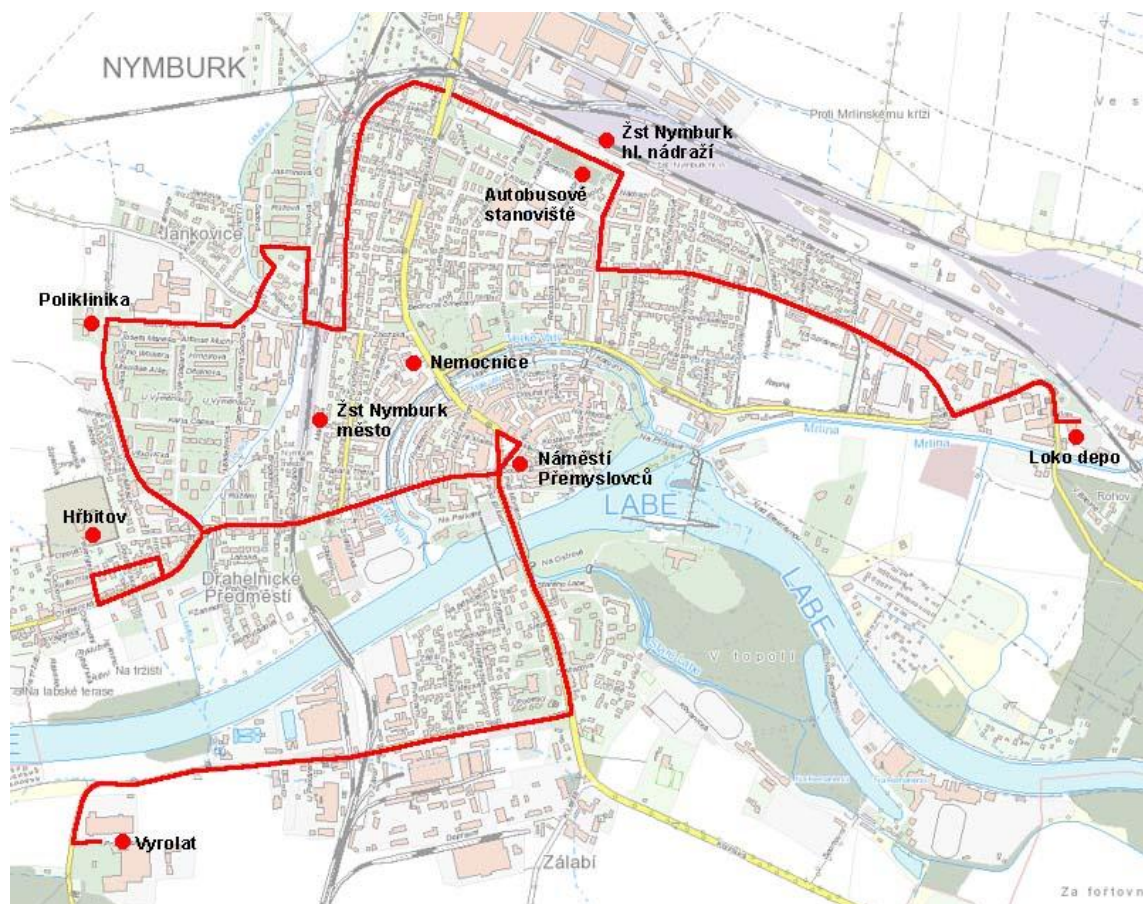
Příloha 1: Mikroregion Nymbursko

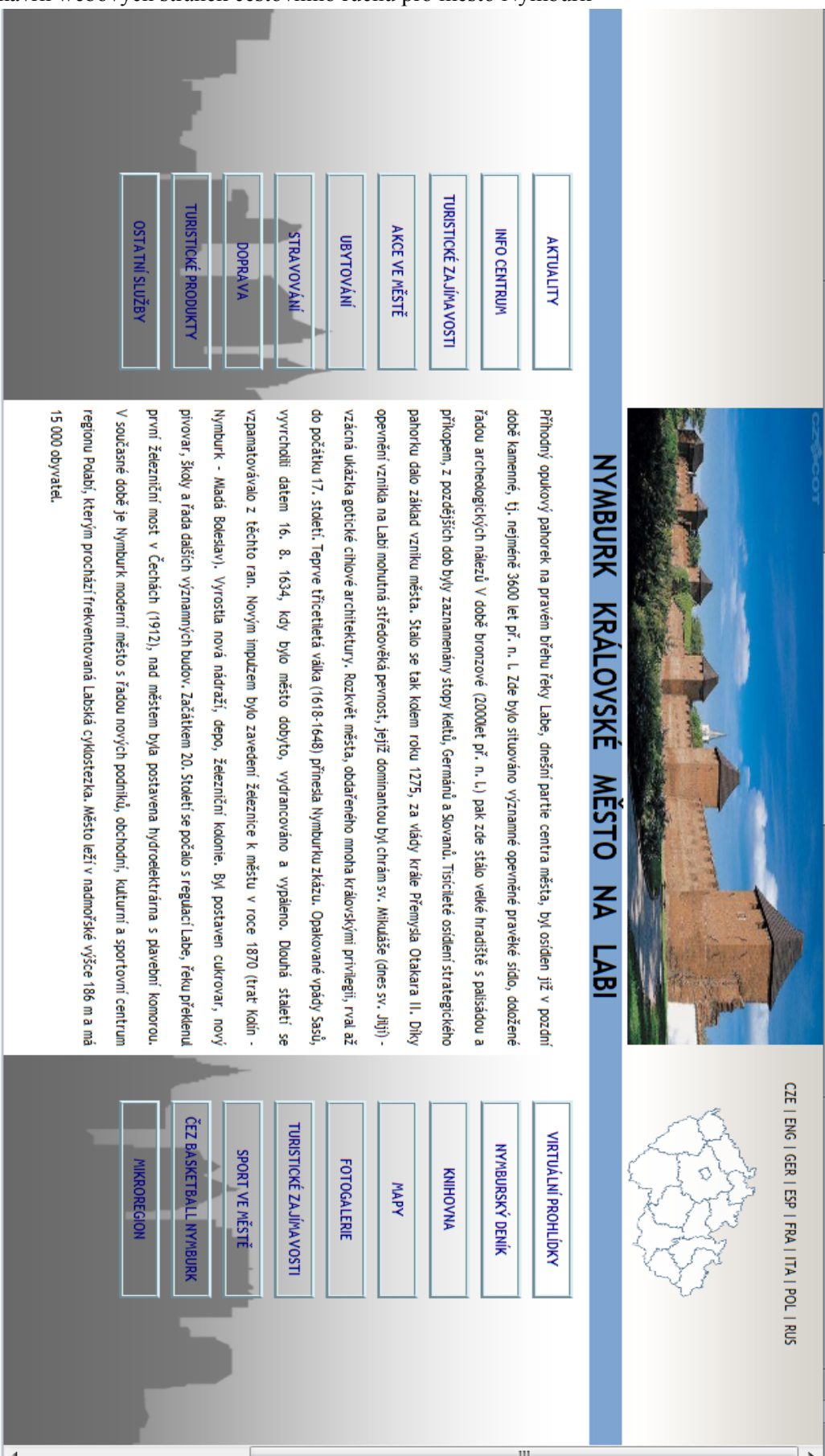
Pramen: www.mikroregion-nymbursko.cz

Příloha 2: Mapa MHD Nymburk

Pramen: <http://www.oad.cz/p18-mhd-nymburk.html>

Příloha 4: Dotazník

Jaká je podle Vás přednost města Nymburk?

- *Poloha*
- *Dobrá dopravní dostupnost*
- *Bohaté kulturní vyžití (výstavy, divadlo, kino)*
- *Množství turistických zajímavostí*
- *Sportovní zázemí + volnočasové aktivity*
- *Příroda*
- *Jiné*

.....
Jaké největší nedostatky má město? (*prosím vyjmenujte*)

.....
.....
.....
.....
Jakou nejvýznamnější změnu byste navrhli ve městě?

.....
.....
.....
.....
Myslíte si, že město Nymburk dostatečně čerpá finance z fondů Evropské unie?

- *Ano*
- *Ne*
- *Nevím*

Vyjmenujte, čím je město Nymburk podle Vás charakteristické

.....
.....
.....
.....
Navštívili jste už někdy infocentrum města Nymburk?

- *Ano*
- *Ne*
- *Nevím*

Zajímáte se o rozvoj města?

- *Ano*
- *Ne*

Jste spokojeni s dostupností informací o městě Nymburk?

- Ano
- Ne
- Nevím

Čtete pravidelně informace týkající se města Nymburk?

- Ano
- Ne
- Někdy

Jestli ano, jaké zdroje si nejčastěji vybíráte?

- Noviny
- Rádio
- Internet

Jak hodnotíte následující služby?

Stravování

- Velmi kvalitní*
- Kvalitní*
- Spíše nekvalitní*
- Nekvalitní*
- Nevím*

Ubytování:

- Velmi kvalitní
- Kvalitní
- Spíše nekvalitní
- Nekvalitní
- Nevím

Dopravní dostupnost města + možnost parkování:

- Velmi kvalitní
- Kvalitní
- Spíše nekvalitní
- Nekvalitní
- Nevím

Kulturní vyžití:

- Velmi kvalitní
- Kvalitní

- Spíše nekvalitní
- Nekvalitní
- Nevím

Sportovní vybavenost:

- Velmi kvalitní
- Kvalitní
- Spíše nekvalitní
- Nekvalitní
- Nevím

Dostupnost + počet nákupních center:

- Velmi kvalitní
- Kvalitní
- Spíše nekvalitní
- Nekvalitní
- Nevím

Pocházíte z města Nymburk či okolí?

- Ano
- Ne

Pokud ne, odkud (*prosím vyplňte*).....

Jaký je váš věk?

- Méně než 15
- 16 - 20
- 21 - 30
- 31 - 40
- 41 – 50
- 51 – 60
- 61 – 70
- 71 – 80
- 80 a více
- neuvedeno

Pohlaví

- žena
- muž
- neuvedeno